

Eureo Ti'tijoeriwichio Iyojura

*Riosia ahpo Taanachi nayewakamepua, ahpo
Tijoe Tijoetukame*

¹ Kúíra, yomatiamé i'ka wehjoarichi mochikame. Neeea no'o cheriwejaraninia, ki no'o teewara tuuka aamo nayewiaopua. I'ka no'o iyotiachio aamo nayewemania, Apoe taamo Noono tewekachi kahtiamечи simiyameo, achini teereriopua pu'kao, i'ka wehjoarichi mochikamechí. Wee, i'wa o'inemane pu'ka wa'a teeretiamé naewakao.

Kai waapisi ehkoriaami o'inia taamo Noono Riosia, ki ookapisa a'chi teeka nayeweriaipua, taamo ehkoriaami noonorio, ahpo ehkoriaamisi o'inia ahpo na'nayewatura ajawasiriachio. Pu'ka na'nayewaturachi nayewao, taamowichio iyotenurasikamepua pu'kao; ² nape ehpe taawechemi wa'asichiopua Riosia, Apoekamera taamo nayewenariapaopua, apoe wa'api ahpo Taanachitia tijoetukamepua, i'ka wehjoarichi naawakao. Ihji Riosi Tijoetukamea, yooma Riosi wa'api tiariwa iinuekapaopua, yooma Riosi iinuekao, ahpo Taanawichio nuuteka yasitokamepua. Ihji Riosi Taanaraa, apoe Noonorakai tiapaopua, apoe iintokamepua yooma ihta iintuame enepateka weechio, ahkasi yooma ihta tewekachi iintuameopua tiameo, wa'asa tiame inatakamekapua. ³ Ihji

Riosi Taanaraa, yomatiamе аhpo Noonо tiariwa, enepakamepua. Ihji Riosi wa'api Taanara nanariraa, apoe Riosi tiia nanarira puuua. I'ka Riosi Taanachi simiyame nayewaniachio, yomatiamе Riosi аhpo utewari teerepakamepua pukachio, аhpo Riosiwariеopua, yomatiamе аhpo enepateriao аhpo utewari naerae te'ta teerewiamеpua teetotewachio.

Puuu wa'api Riosi Taanarachitiaopua, yooma taamo tatakoriria papakosaapua, eenechi moenarepua tewekachi kurusichi mukusao, аhpo te'ta yawichitumia yasitomiachio, аhpo Noonoo ahjama ahjaminao.

Riosi Taanaraa, epeche tiamepua ki tewekachi mochikame Riosi ku'iwarchitia

⁴ Ihji apoe wa'api Riosi Taanarachitia ti-iaio, Riosia tewekachi ohjoeme аhpo tewekachi ohjoeme ku'kuiwario, epeche тisia weruma ti-iamеpua pukachio. Riosia аhpo Taana Ti-joetukameo, yooma аhpo iinuwa kiamerapua pu'kao, аhpo Taanakamera tooepaka. ⁵ ¿Aatana chaanekame Riosia аhpo tewekachi ku'iwario:

Muuua no'o Taanapua?

¿Aatana pu'kao chaanekame:

Ehpiamio neea, aamo тijoetutekamepua?

¿Achinitio wa'a chaanekamepua, ааата аhpo tewekachi ku'iwario? Riosi tewekachi kahti-amea, ka'chitia таaweсhi cheekamekoipua, ааата аhpo tewekachi аhpo ku'iwario:

Nee enema aamo Noonoraa, cheekao,
muuua no'o Taanara enemapua,
cheekaoui.

6 Ohshotia Riosia, ahpo wa'api weeechi tijoe-tutesaapua, ahpo Taana teewarepua, ahpo piiripi wa'api Taanao. Wa'a iintosaapua chaanerepua ahpo tewekachi ku'kuiwario:

Yoomahka eemea,

i'ka no'o Taanachi paparamitiapua.

7 Nape Riosia, ahpo tewekachi ku'kuiwarichi simiyame nayewakao, eee cheerepua:

Eeme no'o tewekachi ku'kuiwaa,

eekaka te'teriamepua,

ki teteiwame.

Eeme no'o uhjurawa tu'tuiwaa tiameo,

na'i tajenariraka te'teriamepua.

8 Nape Riosia Ehkoriami Iyoterichio, ahpo Taana nayewekao, chiiamepua:

Aa muuu te'ta Riosia,

aamo ye'kari yasiraa,

ki wahjiamesi teeremeri puuua;

muuua aamo yawichituwachiopua,

tísia kaawerumache teetomerimua.

9 Muuua kaawerumache nakiyamekapao,

nekumiamemua ki kaawerumao.

Pukaepa nee Riosia aamo Riosiwaa,

aamokamera uukamepua,

epeche kaawe kaaweruma e'rari amochi

yahchepakaopua,

ki aataoipua wahjachio, wa'achitiao.

10 Pirenachi iyoterichiopua tiameo, piiripi Riosi nayewatura aataa, cheeriopua Riosiwichio nayewaka, mehka ihtoriachi Riosi ikipuame ne'nekao, cheeriaipua ahpo Taana tijoetutemiao:

Aa muuu te'ta Paamiraa,

muuu iintokamepua i'ka wehjoari
 enepatekao,
 muuua iintokamepua tiameo,
 yooma te'pa tewekachi tetewiniameo iintu-
 ametio.

¹¹ Yooma aamo i'ka wehjoarichi enepateriaa,
 yooma wehjoari tewekachi tiameo,
 yooma kihta itipimeripua,
 nape Muuua wa'api teeremeripua enetokao.

Yooma puuua oochetupameripua, itapiti wisas-
 orichitia ka'rapaka.

¹² Yooma pu'kao itapiti aamo iintoria netekao,
 wisasori tuuminaka iintomerimua, muuu
 no'o tijoetuteriaa.

Yooma pu'kao sewina ikitemeri muuua,
 aaata weemera wakiratetekamechitia;

nape Muuua wa'api teeremeripua,
 kiisi sewina iika.

Aamo ahjaa, wa'api teetomerimua,
 ki seena aampasi.

¹³ ¿Aatana seenepi ahka Riosia,
 cheekamepua ahpo ku'iwariorio:

“No'o ahjamina yasipamitia muuua,
 ahkasi no'o aamo seepurawao,
 aamo tarachisi koomorepatiachisi”?

¿Ki ahpo Taanache wa'a cheekamepua, ahpo
 ahjamina yasipamio tuuka? ¹⁴ Wa'a tiichio
 Riosi Taanaraa, epeche kai nu'uti puuua, ki
 Riosi tewekachi ku'iwarichitia. Riosi tewekachi
 ku'iwariorio, oowera Riosi ku'iwaripua, oowera nu-
 urewariche. Puuu Riosi tewekachi ku'kuiwariorio,

Riosi ahpo newipateria ti'tijoeri ku'imichio nu-urewariemechepua, i'ka weechi taamo mochi-toachiopua pehjo, ahkasi ahsieme taamo kiamia-achitia Riosie newipatewao.

2

Ki sewina ne'nepa i'ka Riosi newipariopua

¹ Wa'a tiachipa teemea tísia e'waka mochitomete teemea, Riosi Taanarachi simiyameopua, yooma pu'ka ka'karuma tuuyewari taamo inamuriaopua tiame, kiisi taamo neipumichiopua pu'kao. Ki wa'a teeretosaa teemea, mekache enetoma teemea Riosichio. ² Taamo ehkoriaami yayawa Riosie kokosatiamepua, ki e'wekamekapa puua, Riosi tewekachi ku'kuiwarie, uhjuratiame Riosie tuuyewariopua. ³ Pu'kao ki e'wekapa kokosariopao, ¿kehkisa epeche taamo kokosatapua ki iyorisoopua taamo Paamira Eesusi chiiiao, tísia taamo newipatenareka chiiiao? Ihji Riosi Tijoetukamea i'wa weechi kahtiaiopua pehjo, yoomatiame tuuyekamepua ti'tijoeo ooweruopua tiameo, ahpo newipatewachi simiyameo; neipao, puu Eesusi chiiia inamukamea, puu nokakamepua tamochi tuuyepakao, Eesusi cheeriao, te'ta pichiwako tuuka. ⁴ Riosiai apoe ku'ipakamepua tiameo pichiwatakao, pu'ka Eesusi cheeriaopua, itapiti peenia ihsiwaeopua, itapiti ki maaenarieopua tiame, yooma ti'tijoeri tetewachi wa'a iintokamepua, yooma ihta

kokoriameopua yachapateka. Yooma apochi pichikekameopua Riosia, yooma pukachi yasipaterepua ahpo Riosiwario, ahpo te'ta e'rariachitiaopua.

Eesusi Riosie Weratiame, weechi tijoechitia tijoetutetiamē

⁵ Riosia ahpo tewekachi ku'kuiwario, ki ki'yakamepua pu'kao, aapoe yawichitumichioo, weemera wehjoarichi taamo nayewa, taamo mochimiachiopua. ⁶ Ehkoriaami Iyoterichi aataa iinatukeriaipua Riosio:

¿Ihtana tiachipa tísia nateyamepu weechi ti'tijoeria aamowichioo,
pukachio aamoo,
tísia inataka yasitoamekoopua?

¿Ihtana tiame weechi ti'tijoeria,
tísia nateyamechitia tetewarioopua,
tísia neesetokao?

⁷ Muuua ku'itapio ti'tijoerio,
ki aamo ku'kuiwarichitia weruma tetewikamekaimua pu'kao,
epeche kai nu'uti tiame tetewikamemua pu'kao;
wa'a iintokaomua yooma aamo tísia weruma tiariwa ki'yakamemua pu'kao,
yooma ki nu'uti aamo iyoripuame tiamé;
muuua pu'kao, yomatiamē ki'yakamemua pu'kao,
yomatiamē ihtaoi aamo enepateriao,
ahpo ye'karitere teeremichioopua.

⁸ Yoomátiamē pu'ka aamo enepateria wehjoarichío,

pu'kátere teerepakámemua.
 Wa'a tiiachiopua Riosia, kiisi kihta toaka yasitoamekaitepua ahpo inatariaopua ti'tijoeriopua ahpo ye'karitere teerepuao. Nape wa'a teeremeri yooma ihta ahpotere te'ta e'weka mochitoniaméo, ahkasi ehpiamioio ti'tijoerieo, ki tetewiniamépua pehjo. ⁹ Nape teemea Eesusi Riosie Weratiameo tetewakamepa teemea, pu'ka Eesusio Riosia, weeechi weerewaeme tijoetutekamepua pu'kao, ki tewekachi ahpo ku'kuiwa weerewaamechitia. Riosia weeechi tijoe weerewaeme tijoetutekamepua ku'itapiwichioo, pu'ka Eesusio weeechi weerewaekapa mukuyame enemichiopua, pu'kao taamowichio mukuka, taamo natetekemichiopua tatakoririao, Riosie taamo kokosapua nehpuamichiopua. Wa'a iintokame Riosia ahpo Taanachio, tísia taamo nakiyámekapa. Riosia ahpo Taana Eesusio, taamo tatakoriria pejanaka mukuriopao, tísia kaawe e'reka tetewamepua pu'káo. Wa'a iintokopa pu'kao, ki nu'uti iyoriwa ki'yakamepua pu'káo.

¹⁰ Yomatiamé i'ka wehjoarichi iintuamea, Riosie enepatetiamepua ahpo iinuwa enemichio. Yooma Riosi ahpo Taanachi iintoriaopua taamowichiooi, taamo ahpo tatana iintapanariapa wa'a iintokamepua, wa'atiao, yooma taamoo ahpo ahjama ahpo tisiwa peeniatiwachi, mochimichiopua, apoekamerakapapua te'ta apoe teekoraa. Nape wa'a iintonariapa Riosia, tísia kokosa tiame aiwari saaetekamepua ahpo Taanao, ahkasi mukiwachisio, taamo

tatakoriria Riosie kokosapuame newipatekao.

¹¹ Teeme te'ta piipatetiamea Eesusio, Eesusi wa'api Noonora noonoeme teemeai, te'ta taamo piipatekamechi. Pukaepa Eesusia, kihta suuwe e'ramepua taamoo, ahpo poponiwa pipinioi tee-wakao. ¹² Ehkoriaami Iyoterichio Riosia, ahpo

wa'api tijoe tijoetuteria ne'neka, cheekamepua:

Nee Tijo Tijoetutetiamea,

amochi simiyame nayewamapua No'no,

yooma no'o poponiwaopua,

yooma no'o poponi pipini tiame,

ahkaoi nanapawiachiami asikaopua,

kaaweruma amochi nayewaniame, wikata-
mania.

¹³ Pirenachi Ehkoriaami Iyoterichio, chiiamepua tiame:

Neeea no'o oowe e'riao,

no'o Noonno Riosichikamera teeremapua.

Pirenachi Iyoterichiopua tiameo, Riosi ahpo Taanachitia tijoe tijoetusaapa, chaanipua:

I'wa kahti neee,

no'o Noonno Riosi tatanara ahjama,

no'o poponiwa pipiniwa tiame enepateri-
achi.

Pirenachia Iyoterichio, chaanichipua tiameo:

I'wa kahtinia no'o poponichi,

pipinichi Riosi tatanara ahjama,

apoe no'o No'noo,

no'o ki'yariachi poponi pipini tiame.

¹⁴ Aaata ta'pechio, ahpo wa'achi te'teriamepua weerewao. Pukaepa Eesusia weeechi tijoe weerewaeme tijoetutetiamepua, Eesusio tijoe weerewaekapa mukimichiopua taamowichio.

Wa'a iintoka Eesusia u'yekamepua riaorósio, te'ta utewari iinuekaopua ahpo mukitemiao, pukachi mukitewachio Riosichi poanataopua.

¹⁵ Wa'a iintokaopua sa'runakamepua, pu'ka mukiwame tísia majaniame ti'tijoeopua, ahkasi ahjaniachi o'inia, majaka mochiniaopua.

¹⁶ Eesusia, taamo weerewachitia weerewapakamepua, ki tewekachi Riosi ku'kuiwarichitia weerewa, taamochitiakamera weerewaeme ku'imerikapa tamochi weeechi eenakao, yooma aaataoipua, Auranichitia Riosichi paparakameo.

¹⁷ Ihji Eesusia, yomatiamе weeechi ti'tijoeeri mochikamewichio, te'ta tésiwe e'riame neeserosi enenariapaopua, tijoechitia te'ta naawanariame eneriamepua; tijoe enepasaapa, ahpo weerewao Riosiwichio kurusichi mukukao, oowewarichitia kianariapa Riosio, yomatiamе ti'tijoe ooweru tiame tatakorika wikiriatariao, natetépaka.

¹⁸ Riosia, tijoechitiakapaopua Eesusichio, kokosa aiwame eneparepua, tijoechitia kokosa saayame, wa'achitia tijoechitia tísia na'ara yoraniame aiwakamepua tiame, wa'a ikisa riaorósie aatiatawa, tísia na'arari aiwatetiame tiame. Wa'a tiame enepakapaopua, kaawe taamo ku'imerikapaopua, ihtaói taamo na'arewa anachasiwachiopua, yooma taamo riaorósie na'arari aiwaniachio, riaorósie taamo pa'pasuniamechio.

3

Eesusi epeche werumachitia tetewipuame ki Moisechitia

¹ Pukaepa eeme no'o poponiwa pipiniwa piipatetiameapa, kaawe keepuka no'o inamumitiapua i'ka no'o aamo chaanemia Eesusichi simiyameo, yooma eeme Riosichi paaewa uukamea, Riosiwichioo ahpo ijinuwa enemichiopua. Ihji Eesusia, Riosie te'ta weratiamepua, Riosichi simiyame taamo masitemichiopua, Apoepua tiame taamowichioo, te'ta neeserosia Riosichio. ² Eesusia ahpo weerario, tisia iyorika yasitokamepua pu'kao, Moisechitia tisia iyorika yasitoriachitia Riosichio, yooma ihta yorakeka Riosi ijinuea mochiwarichiopua, Riosio ahpo kariwarachitia te'teriamedio. ³ Nape nenekuti wa'achi te'terioipua pu'kao, Moiseo Eesusiopua tiameo, Eesusikamera te'ta yoorepuamepua, ki Moisechitia, aaata te'ta Riosi kariwarakamera netekamechi, te'ta kaaweruma nayewapuawichiopua, ki kaarikamera netetiame. ⁴ Ihta kaario, aaatae neteniamepua, nape itapiti ahjae karitaniameo, Riosie enepate-tiamepua, yooma ihta itapiti ahjae netetiamea, Riosio yomatiamie iintuame iintokamekopapua, enepatekao. ⁵ Moisea, Riosi ta'perachio yorakiameche enerepua, itapiti Riosi cheesia tusikamera, wahka ihtoriachi epeche ma'chiamie nayewapuame. ⁶ Eesusia Riosi Taanakapaopua, epeche te'ta iyorika tetewipuame puuua, te'ta Riosi ta'pera karitamerekapa. Teemea itapiti puuua, Eesusi ahjae karita, ki wahjiamie Eesusichi paparamie enesaa, ahkasi taamo ahjachisio.

Riosie piipatetiamewichio resipuniamie

7 Pukaepa neeea aamo chaaniamepua, e'weka mochitopuapua Riosi Riosiwari aamo nayewe-soo, Riosa eee cheeriachitia ehkoria mio:

No'o Riosiwari e chiiame inamusaa,

8 ka'te peewame enemitia eemea aamo iikachio,

aamo resipuwa iinuemichiopua aamo iikachi.

Ka'te aamo ehkoria mio mochiriamechitia,

erapamitiapua,

wahka wakiwechi nokisinioio,

ki no'o e'weriachitia.

9 Ihji aamo ehkoria mio noonoriwaa,

ooka weerewa paamupari no'o peenia ihsi-awa tetewikameaipua,

ki noochi paparakamepua.

Nape wa'a te'tiai puuua,

oowera ahpo neesetojeraipua.

10 Pukaepa neeea nekaka pu'ka ehkoria mio ti'tijoerichio,

erapakania:

"Ihji ti'tjoeria wekakache mochitonarepua ahpo iikachio,

ki no'o e'wenareka,

kaaweruma pooechi mochitopuao."

11 Waikao nekakao erapakania:

"Ka'chitia ajasitemania i'kao,

no'o i'towa resipupua weechi chaaneria-chio."

12 Eeme no'o Riosichi poponiwa pipiniwa tiamea, kaawe aamo inateka mochitopuapua, ki ka'karuma nokiwamechi ruhjipua kiisi kaawe tiame tetewamechiopua Riosio, aamo Riosichi paparaó, toaka. 13 Ohso kaawe eemea

kaawe aamo neesetoka mochtipuapua, senepi taawechi wa'api te'teretoka Riosichi paparakao, kihta peewanapaka iikachio, kihta aamo wisikuepuawichiopua, tatakorieo. ¹⁴ Teemea pewatiame mochtosaapua Riosie Weratiamechi paparakao, ahkasi taamo o'ineriachi o'iniopua, kiapuame teemea yomatiame Riosi kianareka yasitoo, Eesusio taamowichio iintoriopaopua.

¹⁵ Pukaepa ki wehchi ipaka keepupuapua Riosi Riosiwari aamo nayewesoo, pu'ka Ehkoriaami Iyoterichi cheeriachitia Raawitaruo, eee cheeka nayewaio:

Ehpiamio eemea, no'o aamo nayewesoopua
 Riosiwario,
 ka'te peewame enemitiapua aamo iikachio,
 aamo ehkoriaami mochiriamechitia
 wahka wakiwechi nokisinioio,
 ki noochi erakoka paparakameopua,
 oowera ahpo neesetojerakameo.

¹⁶ ¿Aatana eneriarepua, wa'a chiiame inamukamea Riosi Riosiwario? ¿Kikosa Moise Eejito puuyanaria, chaanerepua?

¹⁷ ¿Aatanakosa ahjama nekakame Riosia, ooka weerewa paaumpari nokisinioi wakiwechio, kiisi e'weniapa pukaeo? ¿Ki puuukosapu tatakorika wahjipakame wakiwechio?

¹⁸ ¿Aatanakamerakosa ki asitemo tuukame Riosia, ahpo i'toachi resipuwa weechio? ¿Kikosa ki e'wekamera enerepua?

¹⁹ Wa'a teesoo, ¿ki paparaniamerapu te'ta nateyamerpua, kii ki paparapa ki asikamepua ahpo resipumia i'toniachio?

4

¹ Pukaepa teemea, pu'ka Riosi cheeria taamo iikachi nayewekao, iiweta pehji taamo ooweniameme enesoopua taamo iikachi resipuniameo, e'waka uupuapua, seenekachi eeme aaata ki e'weka uukamea, wa'atia ki resipuwa iinueka itipimapua ahpo iikachio.

² Ehpe taawechemio, puuua wa'api Riosi tuuyewari taamo tuuyeniapua, puuu ehkoriaami chaaneretiaa, nape pu'kao ki pichikeria ahpo chaanetiao, wa'a tiiachipa ki ajasirepua Riosie resipuwachio. Puuua ki pichikekapa ahpo Riosie chaanetiaopua Moisechi, kitachi itipire ahpo inamuriaa.

³ Nape teemea ki wa'a noonowikamepua taamo ehkoriaamechitiao. Teemea, Riosi chiiiao, pichiwa pichikekamepua pu'kao, pukaepa uukame teemea Riosie resipuwao, ta'iria mochitoniametiaopua iikachio. Pukaepa ki wa'achi te'teriameme teemea, Riosio ki mitemio tuuriopaopua ahpo kiamio tuuriachioopua Kaanani weechio. Wa'a teesoo Riosi cheeriao muipuachio, iintuaitepua waikao piirechi resipupuachio. Puuu Riosi resipuwaa, Riosi yahchariapua ehkoriaami taamowichio, i'ka weee yahchaioopua kajusa. ⁴ Nane'riame teemea Riosio taawe resipuniachi yahchariametiaopua, pirenapi Iyoterichio eee chiiamekopapua:

Riosia yooma ihta netesaopua, oowisani taawechi resipurepua.

⁵ Nane'riame teemea iintumerikoo, piirechi resipupuachi mochiwachi taamowichio tiameo, pirenachi Ehkoriaami Riosi Iyoterichio, Riosio,

ahpo ki e'wiame ti'tijoeri naewakao, eee cheeriamekopua:

Kiisi muitekania no'o ahjama te'ta resipupuachio.

Pu'ka “piirechi resupupuachi” cheeriao, wahka ihtoriachi enemeri tuuka, cheeriamepua. ⁶ Wa'a teesoo iiweta toiyoopua resipupuachio, iintuamepua pehjo muipuameo. Puuu ehkoriami ki e'wakamea Riosi tuuyewario, ki muimeripua. ⁷ Wa'a teesoo, Riosi resipupuachi muipuaa, ahpo Riosie paajutetiaa, inamusache ehpe wa'api enaniamepua Riosichio. Ihji “ehpe wa'api” Riosie chanitiamepua ehkoriami o'iniaio, eee cheeka:

Ehpe wa'api no'o Riosiwari inamusaa,
ka'te peewanamitia aamo iikachio,
cheeka chanitiamepua.

Wa'achi cheeriame taamo ehkoriami Raawiai ahpo Iyoterichio, ki ku'itapi neipa, Kaanani muitioio, Osuwee. ⁸ Wa'a teesoo, Kaanani muiamea Riosie i'toniaio Eejito o'iniaio, puuu resipuwaa, ki wahka ihtoriachi resipupua enerepua, te'ta resipupuachiopua wa'asio, Riosi ahjamaopua tewekachio. Puuu Osuwe i'toteka Kaanani resiputiamea, te'ta resipupuachi enesoo, ki piirechi resipuwa nayewamii Raawia, neipami taawechiamiopua, wahka ihtoriachio. ⁹ Wa'a teesoo te'ta Riosichi paparakamewichioo, iinuemepua pehjo ihta resipuwa taawechi, yooma pu'kawichioo ahpo iikachi resipuwa uukamekoopua, Riosi Riosiwarie ahpo paajutetioio. ¹⁰ Pu'ka mochipuachi taamo asisoopua tewekachi

resipupuachio, kajumeripua wa'asio, taamo Riosiwichio tekipanakiaa. Wa'a mochipasaa teemea, pu'ka ahjama resipumiachio, resipumeri teemea wa'asi, Riosi yooma kajusaapa yooma ihta enepatekao, resipuriachitia. ¹¹ Pukaepa teeme Riosichi paparamea, utewame taamo kaawe neesetoka mochitoamepua, ki taamo ehkoriaami mochiriamechitia, ki e'weka Riosio, ki taamo ka'itepuawichiopua Riosi resipuwachi muipua, Riosi ahjama resipupuachio.

¹² Riosia wa'a taamo resipupuachi ajasipuawichioo, ahpo tuuyesiwae taamo ku'ipamepua ka'karuma asipuawichiopua wa'a ahpo kahtiachio, ahjama resipupuachio. Riosia te'ta ahjae taamo ku'ipaeo, ahpo Riosiwarie puuua, pukae taamo iikachi nayewiaeo. Riosia tiameo, ahpo nayewaturae iyoteteriae taamo nayewesiamepua, ku'ipasikaopua taamo nokisiwachio. Puuu Riosi naeraa ahjamekaitepua, tamochi yasitoka neesetoame, a'chitia keenakooi kakupachi panitoka. Puuu Riosi naeraa, te'ta nane'riamepua taamo ki kaawe nokisoo. Puuu Riosi naeraa, ahkasi tísia noriwi taamo tiichisi pakiyamepua, taamo erakoapua tetewipaka, taamo inataopua tiame, puuua, itapiti nasimachetaka ihsiamepua, neneku tísia yoorame chupatetiame, puuua ahkasioi owachisioi pakime tiame, ma'chiametewipaka aaataoi noriwi tiiao. Puuu Riosi naeraa tamochi yasipakao, ahkasioi taamo inataoi taamo ma'chitamepua Riosichio, ihtaoi taamo iintonariaopua. ¹³ Kihta ki'tiame Riosiwichioo, itapiti ki tetewipua tiamea. Yooma

teemea Riosi tetewachi te'teriamekaitepua, kihta ichipume tiame teemea, Riosi tetewachio, yooma kawiyame ma'chiamepua. Pukaepa ka'chi iika wihtume tiame teemea, Riosi te'ta katewiachi taawechio kajuyachiopua wa'asi.

Eesusia Apoe te'ta neeseriosipua

14 Wa'a teeremiopa waika kajuyachi taawechio, Riosia taamo neeseriosi weererepua, aaata Riosichi taamo pejana nayewesimeri, ihtaoi taamo tatakoria cheriwepuawichio. Puuu te'ta neeseriosi Riosi weratiamea, apoe Eesusi puua, te'ta Riosie Tijoetutetiame, Riosio ahpo Taana teewaria. Pukaepa utewaeme pukachichi te'teretomete teemea, utewaeme pukachiche paparatoka. 15 Puuu Eesusi taamo te'ta neeseriosia, tamochi oikamekapaopua tamochitia aiwasikaopua, yooma ihta taamo kokosa ikiyachitia saaekapaopua, machikamepua taamo tesiwa erakoao. Pukaepa kaawe taamo pejanameri tiame enepakamepua, puukamera taamowichio ahpo Noonochi tuuyesimeri tiame, taamo tesiwa chaachapaopua, taamo te'ta aiwasiaopua. Puuu Eesusi neeseriosi tiameo, weesa pa'pasutiamepua tiame riaorósieo, taamochitia tatakorijerakaopua, nape Eesusia kiisi e'weropua, wa'a chiioi tatakorijerakao. 16 Wa'a teesoo teemea, kihta seeweka itanemetepua, ihtaoi itapiti taamo cheriwepuaopua, ahseka te'ta kahtiachi, apoeo, taamo puuyeka kahtiamepua wa'asi, tísia tesiwenareka taamoo,

a'chitia keenakooi a'chitia taawechioi apochi enapameopua ihtaoi itanemiao.

5

¹ Yooma weechi te'ta neeseriosia, ti'tijoerichi uutiamepua, ti'tijoeri animari Riosiwichio meritame, eerarao Riosichi oowesimichiopua, ti'tijoe tatakoriria cheriwepuawichio oowewawichiopua, ooweruwichioopua tiamé; naatiopua tiame, itapiti ti'tijoeri Riosiwichio ihkorewara, oowesimichiopua Riosiwichio kaawe e'rewao.

² Puuu te'ta neeseriosi weratiameai, tatakorichi wichipuame eeyowa tiamekapaopua ti'tijoerichitiao, machiyame puuaa aata tesiwe e'repuao.

³ Puuu te'ta neeseriosiai, wa'achitia tatakoriamekapapua tiameo, animari merisa eerara, Riosi oowemeripua ahpo tatakoriria cheriwepuawichioo, wa'a iintosaopua ahpowichioo, animari me'yarua Riosiwichio, pu'ka animari eerara Riosichi oowemeripua, ti'tijoe ooweru tiame tatakoriria cheriwepuawichioo.

⁴ Puuu te'ta neeseriosi enepariao, ki apoe ahpo e'rachi, te'ta neeseriosi enepakameko erametepua. Riosikamera ihsikamekopua pu'ka weerakao, ehkoriami Aaroni weerariachitiaopua, pukeri simiyachioopua.

⁵ Apoe Riosie Weratiameai, ki apoe wa'api te'ta neeseriosi enepakamepua. Pu'ka weerakao, Apoe Riosi iintokamekopua, eee cheekao:

Nee aamo tijoe tijoetutekamepua,
pukaepa no'o Taana muua.

⁶ Sewinachi Ehkoriامي Iyoterichio chaanipua tiame:

Muuupua weeechi mochikame te'ta neeserosia,
 ki wahjiamesi teeremerioepua,
 i'ka weee kajuyachisio,
 Merekiserechitia teereria.

⁷ I'wa weeechi kahtiai Riosie Weratiamea, weesa tísia tesiwa cheeka nayewakamepua ahpo Noonochio, ki ahpo neesetopuawichioepua pehgio ahpo meripua, ahpo Noonochioepua te'te ahpo newipateme tiamechioepua. Pu'kao apoe Nooraraa, wa'a teerekamepua keepukapao, te'ta iyoriamekopua ahpo Noonoo.

⁸ Apoe Eesusia, Riosi Tijoe kai, ahpo Noonoo e'wawatare yasitorepua, tijoe aiwachitia saaeka.

⁹ Yooma ahsepari iintokapaopua tatakoria natetekaopua, ti'tijoe wichioopua ooweruopua tiame, taamo ki wahjiame ahjaniame newipatiame eneparepua, yooma aaatawichioopua, apochi paparakameopua.

¹⁰ Pu'ka wa'apichi tiameo, apoe Noonoraa, te'ta neeserosichitia yasipatekamepua pu'kao, Merekisere neeserosi teereriachitia, ki wahjiamesi i'ka weeechio.

Ahpo Riosichi paparao, eeyowa tiame ahpo toimia

¹¹ Ehpeche nayewamiinia i'kao, nape eemea pehgio, ki te'ta pu'sereka inamunariamepua no'o masitia, tísia tehki tiamekopua i'kao, kaawe pahtepuameo.

¹² Aamo tehpesi masiteniameopua wa'asio, masitari eneme teeriai eemeapa, nape eemea ohsotia eenechi masiteniame nakiyamepua, kukuchi

masiteniamechitia, yooma ahkasi ki eerina tiamekoiopua. Kohjaka te'teriamo eemea iiwetao, ka'chi iika ko'kome tiame, pa'pamira koayao. ¹³ Eeme kohja koaya koayameapua pehjo, kihta inatamepua ihtanakamera kaawerumakoo, ki kaawerumarakooiopua. ¹⁴ Weeweruma koaya koayamekamera inatamepua, puuukamera nane'riamepua aachintiamera kaawerumakoo, aachintiamera ki kaawerumakooio.

6

¹ Nape eemea weweripakameapa wa'asi Riosichio, toitia kaawe pukeri simiyachi aamo masiteretiaopua, ohso kaawe ki aamo masiteniakamera pehji, pepenipapuapua. Ki wa'api chaachapamete teemea eenechio, taamo kaawe masiteriaopua wa'asio, ihji eee tiame masitetiamechitiaopua: ki kaaweruma nokiwa toinarewa, Riosichi mochitoamekapa; itapiti yoorewa kihtawichio teerepuame, Riosichi kaawe teerepuameo; naatioipua itapiti iintoka Riosichi paparaniameoi; ² paatoniamечи simiyame nayewaniameoipua; aaatachi seekarepaka weraniameoipua, aaata itapiti yoramichioopua; eenechi ahjaniamечи simiyameoipua; Riosi kajuyachi katewepuameoipua. Yooma ihjia masitetiamepua wa'asio, ki masitenia nakiyamepua wa'asio. ³ Riosi wa'a erasoo, wa'a noonoima teemea, pu'ka pahcha masiteriao toaka, piirechi itapitichi simitema teemea masitekao.

⁴ Aaata puuu pahteka inamukaipua, Riosi ahpo taana enemichio paaewao, Riosi Riosiwari ahpo iikachi ta'irekaipua, ⁵ Riosi kaaweruma tuuyewari tísia penipakapa pu'serekamekaipua, aachin ihsika ohjoemeripua weemera ahjarichi te'teretopuao, ⁶ wehchi ipaka tetewikamea yooma ahpo Riosie masitetiao, kihta ki'tiamepua wa'asio, epeche ahpo masitepuao, ahpo kaaweruma enepamiaechi simiyameo. Puuu Riosi Taanarao, eenechi ahpowichio mukijerakameka noonoikame puua, eenechi ahpo tatakoriwa cheriwejerachitia. Puuu wa'a tiame iintokamea, tísia na'arari iintokamepua Riosi Taanarachio, ki uunariamekapapua, Riosi ahpowichio kaawe iintorio. ⁷ Puuu wa'a te'terekamea, waasaka te'teriamepua, kaawe yukisoo kaawe taakemeriai, kiisi taakekamechitia kaawerumachio, Riosieopua apochio, ahpo kaawerumari teerepuawichioopua. ⁸ Puuu Riosi masiteria wehchi ipaka tetewikamea, waasa apoche tahjichuri taakekameka tiamepua. Puuu wa'a teerekamea, tehpunasa kosipuamepua, kihtawichio kaawekamekapaopua.

Taamo Riosi iintomo tuuriaa, pewatiame inataka mochtotewa

⁹ Nape neea wa'a tiame nayewaio, ki wa'a aamo noonowirio tuuka chiiamenia. Ohsotia neea aamoo Riosio, iyorika mochikameko e'ramenia, wa'a te'tiapao eemea, newipatepuamepua Riosieo. ¹⁰ Riosia ki se'wi e'ramepua kaawerumachio, Apoeo ki natakepamepua ahpo ku'iretiao, aamo

wahjachi ku'iriaopua kaawe erakokao, aamo wahjachio, aamochitia apochi paparameo, yooma pu'kawichio aamo nokisiaoiopua pehjiio.

¹¹ Teemea pu'kao, wa'api teetojeramepua yooma pipiripi eemea, aamo wahjachi poponiwachio, pipiniwachioopua tiame. Nape utewaeme aamo teetopuapua pukachio, ahkasi aamo weritoachisi, yooma aaataoi aamo tetewimichioopua, aamo utewaeme te'teretoame Riosiwichioo, te'ta ahjachi erakokao. Wa'a te'teretosaa eemea, aamo Riosiwichio nokinareria tetewima eemea, ahsieme noonowitiamekopua aamo inatariao.

¹² Wa'a te'teretoame enesaa eemea, ki nanasiname enemeri eemea, wahjachi Riosichi paparamechitia te'teretoamekapa, Riosie aamo kiapo tuutia puuyetoka, Riosiwichio tekipanaioopua pehjiio.

¹³ Riosia, Aurani pukeri iintokemo Aurani nayewiaio, apochi wa'api pichiwataka nayewakamepua, ki'tiopa aaata ahpo epeche weruma tiariemeopua.

¹⁴ Riosia eee cheeriapua Aurani iintomo tuuyaio: "Te'ta aamo pichiwa chiiame neeea, ihji aamo kaawe iintokemo tuuyao, tisiwá kaawe iintomerinia amochio; neeea, aamo tetejimarisiwao, ki ookapi aamo muuwetekemania."

¹⁵ Waikao Aurania, moena teereka, oowe e'reka puuyerepua ahkasi ahpo iintokiachisiopua Riosio, pukeri pahcha simiyameopua ahpo taana taanatariachisi, o'iniachisi ahpo tetejimarisiwa muuwemerioopua. Wa'a iintoka o'inere Riosia, Aurani iintokemo tuuriaopua, ahpo

muuwetewao. ¹⁶ Ti'tijoeria ihta itapiti pichiwatanariaa, aaata ahpo epeche pa'pamira ajawaka pichiwatame puua, wa'a teekao ki aaatae ahpo a'chi chaanepuawichiopua, ki pichiwako tuukao. ¹⁷ Waikao Riosia ahpo iintomo tuuriao, ahjachi erakomichioopua ti'tijoerio, ki nu'uti apochi pichiwatariamepua, apochi wa'api. ¹⁸ I'ka Riosi iintomo tuuriaopua, ooka itapiti kiisi sewina ikiwamechi ahpo pichiwatakamepua. Puuu ooka naatipua: puuu piiripia, te'ta ahpo iintomo tuuriapua, piire, ahpo wa'apie pichiwatatiamepua, piiripioi i'ka ookao, ka'chitia wihtukipua, apoeo te'ta Riosikapa. Pukaepa ahjachi paparaka mochitoame teemea, oowe e'reka taamo iintomerichiopua, kaawe erakoka puuyetoka. ¹⁹ I'ka Riosi taamo iintokemo tuuria puuyetoka mochitoamea, puupua taamo Riosichi paparawa pewatiame te'teretiao, pewatiame naawaamechitia kiisi wichipame teereka. Ihji taamo pewatiame naawaerewaa, tewekachi te'ta Riosi iyoriwachi naawaerewaeme teemea, wisasori te'ta iyoriwachi to'peraekachi yooreminaopua, pu'ka Riosi tioparachi ki pusie tetewiniamechio. ²⁰ Wa'a te'ta tewekachi Riosi iyoriwachio, Eesusia, wa'a yasimia akipakamepua. Wa'ao puua taamo te'ta neeseriosichitia pakikamepua, wa'a o'iniaopua weechi mochikame ti'tijoeriwichio, te'ta neeseriosiwaraa, Merekisere neeseriosichitia tiamepua, ki ku'itapisi neeseriosika yasitokamekapa.

7

Eesusia, Merekiserechitia neeseriosi

¹ ¿Aatanajuare ihji Merekiserea? Ihji Merekiserea, Saaremi muuwari yawichira eneriaipua, te'ta Riosi neeseriosi enekame tiameo, Aurani taawechiamio. Ihjia Saaremi yawichituaio, Aurani nasiwarichi o'inia eenoiopua, machenaka natepakame puuua, kaawerumari yahchemia Auranichio. ² Aurania wa'a ikitiaapua Merekisere neeseriosieo, piie si'sientochio, yooma ahpo yowiriaopua nasiwarichiopua, o'osa ma'mariki uuyesa ki'yarepua Merekisereo. Merekisere teewaraa, Kaawerumari Yawichi, chaniwamepua. Saaremi tewaniachi yawichituwaa, Ta'iria Mochiniame Yawichituwa, chaniwame puuua. ³ Ihji noonoraa kihta nane'reniamepua, yeeyeraai, aaata pu'ka ehkoriaami mochiriameai. Ihjia naawariachioi ki nane'reniamepua, ahkaoi mukuriachioiopua. Wa'a tiiachipa puuua, Riosi Tijoetukameka tiamepua, ki wahjiame neeseriosichitia tetewiniame.

⁴ Ne'nemitiao i'kao, achipu tiame yooreniaeme eneriaipua, Merekiserea. Aurania i'isaeri paamiratuamekaipua, Merekisere ki'yarepua o'osa ma'mariki u'yesa pipiripi si'sientochiopua, yooma nasiwariachi newitosa u'yeriaopua.

⁵ Neipami Moise taawechiamio, puuu Reewi ne'neseriosia reesisetiame eneriaipua, yooma ti'tijoeri koparoamichioopua Moise nuurarieo, o'osa ma'mariki u'yeka pipiripi si'sientochiopua yooma a'chi ahpo iinuekao. Wa'a yoorarepua pu'kao ahpo Aurani

tetejimarisiwachi ti'tijoekeioipua, Reewitaai tiame tetejimarikai, Auranichi o'inia. ⁶ Nape ihji Merekiserea, seenukaiopua Reewi tetejimario, Aurani koparoarepua, pu'ka o'osa ma'mariki u'yekaopua, pipiripi si'sientochiopua ahpo nasiwarichi o'inia u'pariaopua. Merekiserea tiame Auranio, Riosie muuwetetiameko tuutiamekoipua Aurani o'inia tetejimarisiwao, Riosi kaaweruwari yahcherepua pu'kao. ⁷ Yooma aatae nane'reniamepua, kaawerumari yahcheniameo aata weruma teereniamee yahcheniamekopua ki weruma teerewaemeopua. ⁸ Moise ajawaria ne'neseriosia, pu'ka o'osa ma'mariki si'sientochio u'yeka koparoakamea, wahjipasikame puuuu. Nape ihji Merekiserea, ki mukukamekoopua, iiweta ahjame kahtiamekatia tiamekotipu Ehkoriame Iyoteria. ⁹ Neeea kaawe chanimeteoipua, ahkasi Reewi ti'tijoe neeseriosiai, ki aapoe wa'api ki'yakamekaipua pu'ka o'osa ma'marikiwa ahpo oowewao, Merekisere koparoario, Aurani iintoria noonoikameka tiame puuuai, Auranikamera wa'a iintokamekooipua pu'kao. ¹⁰ Wa'a erakoame teemea, Reewi ne'neseriosio Aurani weerewachi te'tereriopua pehji ki na'nawakame pehji, iiweta Merekisereo, Aurani natepoiopua pooechio.

Weemera te'ta neeseriosi nakiretiame

¹¹ I'isaeri ti'tijperia ahpo Moise nuurewarichi nokisimichioo, Reewi ne'neseriosie ukamepua, waika o'inia oowewari nokisimichio yoorakao,

ti'tijoe ooweru tiame tatakoria cheriweni-amewichioopua. Puuu Reewi ne'neserosia Aaroni tijoechi o'inia tetejimarisikame puuu. Reewi ne'neserosi nokariao, te'ta piipatiame enekame enesooopua tatakorio, ʒaatia tiachipa seenu neeserosi nakiretupua, ki Aaroni neeserosi tiachitia tiameo, aaatakamera weeraka Merekiserechitia tiameo? ¹² Weemera neeserosi weraniame nakiretupua ki mukuyame, puuu, weemera Riosichi te'terewa mochitoniam kateweri yachamerikopua pu'kao. ¹³ Ihji weemera neeserosi taamo weereketiamea, Eesusi Apoe puuu, weechi Tijoe Tijoetukame Riosi; ihjiai seenu tetejimarisiwachi eenariamepua, ki Reewi tetejimarisiwachi eenakame; pu'ka seenu tetejimarichi eenariameo, aaataai ki neeserosi machenariamekaipua wa'ao. ¹⁴ Ihji weemera Eesusi neeserosia, ma'chiam tetewame teemea, ki Reewi tetejimarisiwachi o'inia eenakamekopua, ihji weemera neeserosio Uura tetejimarisiwachikamera eenamekopua pu'kao, pu'ka Uura tetejimarisichio Moisea, ka'chitia taawechi neeserosi, machenakameko tuuyamepua, aaataai pukachio.

Eesusia Merekiserechitia tetewiniame

¹⁵ Wa'a tiachipao ihji Eesusi neeserosia, epeche ma'chiam taamo nane'retiamepua ki Reewi ti'tijoechi o'inia eenamekopua, seenukopua pu'kao, Merekiserekameraka tiamekopua pu'kao. ¹⁶ Ihji Eesusi neeserosiwaa, ki aaata ti'tijoeekamera neeserosi weratiame puuu, aaata tetejimarichi uukaopua, ohsotia

ihji Eesusi neeserosi teereniamea Apoe tewekachi Noonorae weratiame puuua, Apoe te'ta Riosie. Weechi ne'neserosia, naapi weemera ajawasiniame nakiyame eneriai puuua, aaata neeserosi mukisoo. Nape ihji weemera Eesusi neeserosia, ki'tiamepua piirechi neeserosi weraniameo, ka'chitia taawechi mukimerikopua pu'kao, pu'kao mukiwario, newitokamekopua wa'asi. Pukaepa Eesusi neeserosiwaa ki wahjiamesi teeremeripua ahkasi ki wahjiamesi i'ka weechi kajuyachisio, Merekisere ki wahjiamesi neeserosi tetewitiamechitia i'ka weechio. ¹⁷ Ehkoriaimi Iyoterichio, Riosia Eesusi inataka cheerepua eee cheekao:

Aamo neeserosiwaa,
 wa'api teetomeripua ki wahjiamesi,
 Merekiserechitia, ahkasi i'ka weechi kajuyachisi.

¹⁸ I'ka weemera Eesusi neeserosi yasipakopao, Moise ne'neserosi ajawasika o'ineriaa, ikicha ipatiame puuupa wa'asi, ka'chi iika ahsieme cho'wakamekopapua tatakoritiamео.

¹⁹ Puuu Moise animari me'yaka te'teretoria tatakoritiamewichioo, kihta natetiame enerepua, te'ta piipateniamewichioo, naatikamera natetekamepua, weemera te'ta neeserosi Riosie weratiame, Apoe Eesusi. Pukae teemea iinuemepua tamochio, Riosichi e'enaka taamo itamiaopua cheriwepuao, ihtaои taamo tatakori iintoriao, pu'ka taamo tatakoriria kokosapuameopua Riosieo, ahsieme natetetiame itipiriopua Eesusieo, apoe taamo tatakoriria

nateteka mukuriopa.

²⁰ Ihji Eesusi weemera neeserosia, Riosie apoe wa'api apochi pichiwataka weratiamepua.

²¹ Wahjachi ehkoriame neeserosia, oowera ti'tijoechi uuka ajawatiamepua, kihta ki aatachi pichiwataka. Nape ihji Eesusi neeserosiwachi simiyame, Riosia, te'ta apochi pichiwataka weerakamepua pu'kao, eee cheeka:

Muuua, ki wahjiamesi no'o neeserosiwa enemeripua,

ahkasi i'ka weeechi kajuyachisi,

Merekisere tetewiretiachitia.

²² Wa'a tiiachipao Eesusia, epeche ma'chiamepuchiwatamepua, Riosi weemera kateweria, weeechi mochikame ti'tijoeri ahjamaopua, aachin teeka te'ta cho'wetiametipimerikopua taamoo, taamo tatakoriario. ²³ Ehkoriame ne'neserosia, ki ookapi ne'neserosi eneriaipua, wahjipasiopa ajawasitiamekapaopua. ²⁴ Nape i'ka Eesusio ki mukuyamekopao, ihji neeserosiwa ka'chitia taawechi piirechi neeserosi, werasiwa nakimeripua, ahkasi i'ka weee kajuyachisiopua. ²⁵ Wa'a tiiachipao, ihji Eesusia yooma aata ahpo Noonochi e'enakameopua, ahpo tatakoriaria cheriwepuawichio itakao, newipateka yasitomeripua pu'kao, ahkasi i'ka wehjoari kajuyachisi. Wa'a inisimeripua pu'kawichioo, senepi taawechi ahpo Noonochi utewaeme itasikao, wa'apitia yasitomerikapapua neeserosichitiao, ka'chitia taawechi ki mukuyamekapa.

²⁶ Wa'a tiamekasa te'ta neeserosi nakiyamekaisa teemea, i'ka Eesusika tiame:

kihta a'chi tiame ki kaawerumao, kihta iintokame ki kaawerumao, i'ka weechi tatakoriachio poanatukao, tewekachisi apechunatiame, ahkasi kai waapisi te'pa. ²⁷ Ihji taamo te'ta neeserosi Eesusia, ki ehkoriaami te'ta ne'neserosi nokaka mochitoriachitia ihsiamepua, senepi taawechi animari ko'yaka Riosi oowewari nokariachitiao, ahpo tatakoriaria cheriweka piipatepuawichioopua, ti'tijoeri ooweruriwichioopua tiameo. Ihji Eesusi taamo te'ta neeserosia ahpo Noonochio, seenepi wa'api ahpo oowepakamepua ahpo weerewa meritameo, yomatiamie i'ka wehjoarichi mochikameo, ahsieme natetetiame itipimichioopua tatakoriario, ahsieme cho'wetiamie. ²⁸ Moise taawechiami o'inia ahkasi ehpesiamio, yooma te'ta ne'neserosi ajawatiamie, tatakoriariame enerepua, aaataai ti'tioechitia. Riosia pu'ka ehkoriaami o'inia te'ta ne'neserosi nokisiriaopua kajumichioopua, yooma pu'ka ehkoriaami pukeri o'inia ne'neserosio, yooma aaataoichitia tatakoriamekopua pu'kao, wa'asi teewetekamepua wa'a te'teretotiameo, ahpo Taanakamera te'ta neeserosi weerakamepua, ahpo wa'apichie pichiwatakao. Ihji Riosi Taanaraa, kiisi iintokamepua ihtaoi tatakoriariameo, puuupua ehpeo, taamo te'ta neeserosia ahkasi ki wahjiamesio, ahkasi wahka ihtoriachisi i'ka wehjoari kajuyachisio.

8

Eesusi Te'ta Pichiwa Neeserosi

1 Te'ta nateyame nooe aamo nayeweriaa, ihjipua: Te'ta Pichiwa Neeserosi iinueme teemea, te'pa kahtiamе Riosi ahjamina, epeche te'ta yooreniamera te'ta iyoriwachi tewekachio. Ihji te'ta neeserosia, Eesusi Apoe taamo Paamira puuua. 2 Puuua wa'a yasaka tewekachio, te'ta iyoriwachi neesetonapua, apoe Riosi weeraria iyoriwachi, puuu wa'a te'ta iyoriwao, ki aaata ti'tijoeri neteriachipua. 3 Yooma te'ta neeserosi ajawatiamеa, ti'tijoewichio Riosi oowemeripua itapitio, itapiti Riosi ihkorewa, naati tiame, itapiti animari kokoniamе tiame. Pukaepa ihji weemera neeserosiai, nakiyamepua tiameo, itapiti Riosi ahpo oowemiao. 4 Ihji Eesusi taamo weemera tewekachi neeserosia, i'wa weeechi yasisaapua pehji, ki te'ta neeserosi enemiipua wa'ao, ahpo tewekachi neeserosiwao ki weeechi ne'neserosi nokiwa ihsiamekapapua. I'wa weeechio iinuemepua pehjo aaata neeserosi, Moisee ajawatiamechitia nuurari nokayame. 5 I'wa weeechi neeserosi nokariaa, Eesusi tewekachi ihsiwia ekawira puuua. Wa'a tiame nane'riame teemea, Moise Riosi te'ta iyoriwachi netemioio, eee chaaneriopua Moiseo: "Te'ta te'pa kaawichi no'o aamo cheeriachitia netepuapua."

Weemera kateweri ti'tijoeri ahjama

6 Ehpeo ihji Eesusi weemera neeserosia, te'ta weruma iyoriwachi ihsiamepua tewekachio, te'ta kaawerumara neeserosiwa teetoka. Ihji Eesusia wa'a tewekachiopua tiameo, apoepechi yasipakamepua Riosi weemera kateweri weeechi ti'tijoeriwichio inisiwaopua.

Puuu weemera kateweri yooraa, tísia epeche kaaweruma tiamepua taamowichioo, epeche kaaweruma Riosi taamowichio iintomo tuuriokopa. Puuu Riosi taamowichio iintomo tuuriaa, ihji eee cheeriapua: “Aaataai no'o Taana Eesusichi paparakamea, nooe cheriwetiame itipitiameripua tatakoriríaa, te'ta ahsieme cho'wetiamepua wa'asi.”

⁷ Pahcha simiyame Riosi katewerio, ahsepari tiame enesoopua ki sewinapuameo, ki nakimii puuua, weemera kateweri yachaniameo. ⁸ Nape Riosia pu'ka ti'tijoerio, pu'ka katewerio kiísi ahsepame tiopa iyorikao, pukaepa weemera kateweri yahcharepua. Riosia ehkoriaamio, eee cheeriaipua Eremia iyoterichio:

Enamiitepua no'oo piie taawechio,
weemera kateweri no'o yachamiachiohua,
yooma i'isaeri ti'tijoerichiohua,
Uura mochikame ti'tijoerichiohua tiame.

⁹ Nape ihji weemera kateweri no'o yachamiaa ti'tijoerichio,
ki aamo ehkoriaami mochiriame no'o kateweri
yahcheriachitia, teeremeripua,
pu'kao Eejito no'o puuyanarioiohua panitokao.

Pu'ka kateweri nuurario,
ki yooreka mochtópua ti'tijoerio,
ki no'o tatanachitia uukania pu'kao.

¹⁰ Nape neipami pu'ka weemera kateweri no'o yahchariachio,
yooma noochi e'enaka paparakameopua
no'o tatana iintapasaopua,

eee iintomiaa, cheere Riosia:
 yomachiami i'isaeri noochi paparakame-
 chio, yomatiamе noochi paparaka te'ta
 i'isaeri enepakamechiopua tiameo,
 no'o nuurari iyoripuameo,
 pu'ka inatarichi teerepamania,
 i'ka ti'tijoeri iikarachiopua tiameo,
 wa'a iyotepa tiame iintapamania no'o nuu-
 rariopua tiame.

Pu'kao neeea, Riosiwaraa enemapua, aapoeo
 no'o mochiwaria enemapua.

11 Puuu wa'a no'o mochiwarichi mochikamea,
 aaataai kihta aaata masitemapua noochi
 simiyameo,
 ahpo poonioi, aaata ahpo ahjama oiyameoi,
 yoomahka pu'kao,
 te'ta no'o machika mochikamekopaopua
 wa'asi,
 nu'nuntiraai ahkasi weewerumaai.

12 Wa'a teeremeri puuua,
 no'oo pu'ka weeechi mochikoioopua pehjo,
 yooma no'o cheriweriopua na'ara nokariao,
 kiisi inatepapuawichioopua wa'asio,
 pu'ka tatakoriario.

13 Riosi weemera kateweri nayewasaopua,
 pahcha kateweri yachatiamеopua oochetupario
 tuukapua wa'asi, pu'kao kihta itipimio tuukapua
 wa'asio.

9

Weeechi Riosi iyoriwachi; tewekachi Riosi iyoriwachi tiame

¹ Ehpeo pu'ka ooka Riosi kateweri aamo nayewemane. Pukeri Riosi ti'tijoeri ahjama ahpo kateweri yahchariaio, aachin teeremeri eneriaipua Riosichi iyoripuao; puuu pukeri simiyamechi Riosichi iyoripuaa, i'wa weeechiche mochikamewichio iyoripuawichio enerepua. Puuu Riosi iyoriniamea, Riosi kariterachi yooremina eneriaipua. ² Ihji Riosi karitera wakiwechiami i'toka siimpatiaimea senepi resipumia werasitiamea, eee teereriaipua yooreminao: pahcha yooreminao teesa iyoriwachi eneriaipua, wisasori to'pera chuhkuachiopua; wa'ao, piiripi kanterero weririaipua; wa'ao werirepua tiame piiripi tepatetiame, paani to'wame neeseriosiche koaya. ³ Epeche yooreminaopua, piirechi wisasorie to'perachio, te'ta iyoriwachi enerepua wa'ao; ⁴ wa'ao, tepawetiachio, moorera cho'i sewajuyame yahchame werirepua, puua ahjae kokosa mooriniame enerepua, yooma puuu tepawea mooreraapua tiame, yomatiaime puua, o'ro tahpeteka netetiame enerepua. Wa'achi yooreminaopua tiameo, kaaja poirepua piiripi. Puua Riosi kateweri yahchame enerepua, ehkoriaami ti'tijoeri ahjama katewetiaime. Puuu kaaja kateweri yahchamea, yomatiaime o'ro apoche tahpeteka chuhchetiaime enerepua tiame. Pu'ka kaajachi yooreminaopua, wa'a werirepua piiripi sikorijari apoche o'roe netetiame, pukachi yooreminao Riosi maanara to'wame enerepua. Pukachi kaajachi yooreminaopua tiameo, Aaroni teesorara poirepua tiame, puua seenepi simikameo

uuyakame. Wa'achi kaajachio manirepua tiameo, ooka tehte rarapename, pukachi iyotetiame manirepua Riosi nuurari chiaopua, Riosi ti'tijoeri ahjama katewetinameo. ⁵ Pu'ka kaajachi neneku kuachio aampao, ooka itapiti aanaeme ajarepua, o'roe chuhcheka netetiame. Puuua, Riosi ku'iwarika te'tiame enerepua, Keruwine tewaniame. Ihji na'pa ahpo aanaraeo, mo'poraka teeka ajarepua wa'a Riosi te'ta iyoriwachi yooreminariwachio, Riosi kaaja to'perachi aampao, wa'ao, te'ta piipateniachi eneriamepua Riosieo, ti'tijoe ooweru tiame tatakoriinameo. Nape ehpeonia, ki yooma cheemania, Riosi kariterachi simiyameopua pehjo.

⁶ Yooma weratiachioopua Riosi kariterao, wa'a pahcha iyoriniachi yooreminao, ne'neseriosiche muiwachi enerepua wa'ao, ahpo ne'neseriosi ihsiwa yoramia. ⁷ Nape te'ta tisia iyoriwachio ookachi simiyame epeche yooreminao, piiripi wa'api te'ta neeseriosi pakiyachi enerepua wa'ao, te'ta neeseriosiche. Puuu piiripi te'ta neeseriosia, piie paaumparichio, seenepi wa'api pakiyachi eneriamepua wa'ao, nape animari eerara oowatokaopua, ahpo tatakoriria Riosie cheriwepuawichioopua, ti'tijoe tatakoriria cheriwepuawichioopua tiame, ooweru tiamé, ihtaoi tatakori ikitiameopua, ahkasi ki nane'reka tatakori tiameoiopua. ⁸ Waikao yooma wa'a nokitiame ne'nekaopua, Riosi Riosiwaria, i'ka taamo inatatenapua, iiweta pahcha weririamera nokiwachi weerioio, aataai ki ahsieme natetekame eneriaipua tatakorio,

ahpo oowewari i'yetoaieopua Riosichio. Aaataoi ki tetewitetiame eneriaipua aachin teeka muipuameopua, te'ta Riosi iyoriwachio, ihtanaeoipua, te'ta ahjae natetepuameopua tatakorio, epeche te'ta nateyamera Riosi oowewari, nakiwame eneriopa. ⁹ Yooma puuu ehkoriami Riosiwichio oowewaka nokitiamea, itapiti Riosiwichio oowetiamea, animarioiopua Riosiwichio meritiameapua tiame, kihta tatakori piipatiame enerepua, ahkasi taamo tatakori inatariaopua. Yooma puuu nokitiamea, oowera ekawirara enerepua, Riosi te'ta iintomiaopua neipao. ¹⁰ Puuu muuwaeme itapiti nokaka mochitiamea, kooamechi simiyameopua, itapiti iijiniameopua tiameo, itapiti ahpo papakoniameopua tiameoi, ahpo weerewachiche aampa papakoniame enerepua, ahkasi Riosi sewina tiame teerepachisi, ahpo weemera kateweri te'teretowa ki'yachisiopua.

¹¹ Nape ehpeo apoe Eesusi Riosie Weratiamea, taamo te'ta neeserosi weratiamekapapua Riosie, Riosi weemera katewerichi, ihsika yasitoamepua, ahpo Noono Riosichiopua taamowichioo. Pukaepa Riosia ahpo Tijoetuteria te'ta neeserosi werasaopua tewekachio, ahpo weemera katewerichi yorasimichio weerakamepua. Puuu Eesusi te'ta neeserosi weratiamea, tewekachio ahpo Noono te'ta iyoriwachi pakikamepua, ahpo mukuria oowewarichitia i'toka, ahpo te'ta nateyamera eerachitia, ahpo Noonochio oowepamia, pukaao, yooma taamo tatakoririaopua, ahsieme te'ta natetetiame itipimichioopua wa'asi. ¹² Ihji Eesusi

apoe neeserosia, ki itapiti animari eerara i'toka pakikamepua wa'ao, naatichitiaopua, weesero eerara, chiwajowira eeraraoipua, ihjia ahpo kurusichi meritiamekamera i'toka pakirepua wa'ao, pukae taamo taripakamepua ki wahjiamesi mochipua.¹³ Puuu ehkoriami mochiriamea, ahpo tatakoria cheriwepuawichioo, chiwajowira eerarae wakajowira eerarae nokariaipua pu'kawichioo, aaata ahpo tatakoria cheriwejara itasoo, pu'ka eera ahjachi chi'poneka, wakasi taanara ye'ira kosisaopua tiameo, pu'ka napisoraao wa'achi yooraka ahjachi ipaserepua pukachio. Pu'ka wa'a nokitiame tatakoria cheriwekao, inasokache nokitiame enesoopua tatakoriame natetewao,¹⁴ Eesusia epeche tisia ki nu'uti nateyame iintokamepua, pu'kao ahsieme taamo cho'wekamekopapua taamo tatakoriao. Ihji Eesusi Riosie Weratiame te'ta neeserosi enepatetiamea, Riosi Riosiarichitia ahkasi ki wahjiamesi ahjamekapapua, te'pa tewekachi te'ta Riosi iyoriwachi eenakaopua, ahpo wa'api oowewarichitia ooweparepua ahpo Noonochio, puuu oowewaria, taamo tatakoria nehpuari enemichio, ahkasi yooma taawechisi. Ihji Eesusia, ahpo taamowichio mukuriae, ahsieme taamo iikachi piipatiamepua, taamo te'ta ahjame Riosi, yorakeka mochitomichio.

¹⁵ Wa'a iintoka Riosie Weratiamea, ahpo mukiwaeo taamo pejana teerepakamepua Riosi kokosario, ki taamo kokosapuawichio. Wa'a iintokaopua Riosichio, taamo pejanawa enepakamepua weemera Riosi katewerichio. Ihji

Eesusi mukuriae weemera Riosi katewerichio, ahkasioi pu'ka ti'tijoeri oochetiame kateweritere nokitiameopua, ahpo tatakori cheriwepua itatiameopua Riosichio, ahkasi pu'kawichiooi ahsieme natatekamepua tatakoririao. Wa'a iintore Riosie Weratiamea, yooma ukame Riosie paaetiao, kiapuaichioopua tiameo, pu'ka kiapuame nuutewa ki wahjiamesi ahpo iinuepuao. ¹⁶ Nape i'wa weechio, aaataai mukisa ahpo iinueka aaata tooemo tuukamea, ahkasi pu'ka aaata tooemeri, pichiwa mukisopa naachutaniamepua. ¹⁷ Ke'chu mukuyoio pu'ka tooewari iinuemeo, kiisi naachutaniamepua pehjio, kihta natemerikopua puuua, pu'ka tooemio tuuka katewetiamao. ¹⁸ Pukaepa ehkoriai kateweriopua tiameo, meritiamae eerara nakiriamepua, pu'ka ehkoriai kateweri chiia nokisipuawichioopua. ¹⁹ Pukaepa Moise Sinai kaawichi tekisaiopua, Riosi yahcharia nuurari yooma ti'tijoeri tuuyaioopua, chiiwa me'yarepua weesero tiame, pu'ka eerara uunariapa. Waikaopua, pu'ka eerao neeroi na'pesaopua, poasiki saampatesa ahjae chi'ponerepua Riosi nuurario, tehte rarapenamechi iyotetimeo. Wa'a iintosaapua, iisopo kuhsisawa uusa eerachi saampatesaapua tiameo, ahjae chi'ponerepua ti'tioechioopua chaaneka: ²⁰ "Ihji eeraa, Riosi aamo ahjama kateweria pichiwatamepua, aamoo pu'ka kateweri chiia, yooraka mochtomichioopua."

²¹ Wa'achitia eera chi'ponerepua tiameo, yomatiamae itapiti wa'a pahcha yooreminari Riosi iyoriwachio, yomatiamae pu'ka itapiti

ne'neserosi ahjae yoorao. ²² Ehkoriامي Moise nokitiamea, ahkasi kiiya yooma itapiti Riosi ahjae yooreniamea, eerae piipatetiameopua, aaataoipua tiameo, ki cheriwetiamepua ahpo tatakoririao, ki animari eerarae chi'ponekao, Riosio ki cheriwiamekopa tatakoritiao, ki aaata eerarae chi'ponekamechitia iintosoopua aaatachio.

Riosie Weratiamea, ahpo mukuriae cho'wakamepua tatakoririao

²³ Pukaepa Riosia weechi mochikameo, ahpo iyorikarichiopua, animari eerarae yooma piipatenurarepua, tewekachi Riosi te'ta iyoriwachio ekawirakopapua pu'kao. Nape yooma tewekachi iintuame Riosi iyoriwachi piipatemichioo, epeche kaaweruma tiame oowewari eerae nakiriamepua, ki pu'ka weechi eerae iyoriwachitia, nape te'ta Eesusi eerarae, te'ta tisiwa kaawerumarae. ²⁴ Pukaepa Apoe Eesusi Riosie Weratiame tewekachi moenasaapua, te'ta iyoriwachi pakisaapua, ahpo wa'api mukuria eerara oowerewachitia ahpo Noono ne'netekamepua, wa'a yasakaopua, pukae ahpo mukuria eerae Noono ne'neteriae taamo nehpuupaka yasitomichiopua wa'ao. ²⁵ Nape ihji Eesusia ahpo mukuria eeraeo, seenepi wa'api wa'a iintomia eenakame puuua, taamo tatakoriria cheriweka ahsieme cho'wepuawichioopua, ki weechi te'ta neeserosi seenepi wa'api pakiriachitia te'ta Riosi iyoriwachio, senepi paaumparichiopua, nape animari eerarakameraepua, ki ahpo eerarae.

²⁶ Riosie Weratiamea weechi mochikamechitia ihsiame enesaapua, senepi paaumpari tatakoritame cheriwepuame asisooopua senepi mukimeri eneriaipua ahpo mukiwa eerara oowepuawichioopua, yomatiamе Riosi mochiwari tatakoriria cheriwepuawichioopua, ahkasi i'ka wehjoari naayasichisi o'inia. Nape Eesusia i'ka oochetiamе kateweri kajumiachioopua, seenepi wa'api mukimia eenakamepua, yomatiamе i'ka wehjoarichi ti'tijoeri tatakoriria, cheriwaka ahsieme cho'wepuawichioopua. ²⁷ Ti'tioeria, seenepi wa'api mukiwamechitia, neipao ahpo katewepuamechitia Riosie, ²⁸ wa'achitia Riosie Weratiameai seenepi wa'api taamowichio mukukame puuua. Neipao ihji Eesusia wahka ihtoriachio, oosa simiyachi enamerikapapua, nape ki taamo tatakoriria natetemia, ohso kaawe puuua, taamo apechunamiakamera enameripua wa'asio, taamo tewekachi mochimichioopua wa'asio, ahpo ahjamaopua wa'asi. Wa'a teeremeripua, yooma aata wa'a tiame puuyetoka mochikamechio.

10

¹ Yooma puuu pahcha oochetiamе katewerichi nokitiamea, tewekachi weemera teeremia ekawira nokaka te'tererepua. Pukaepa senepi taawechi animari me'yeka mochitotiamea, ahpo tatakoriria cheriwepuawichioo. Yooma puuu wa'a tiame nokitiamea, tewekachi teeremia taamo tetewitetiamе puuua, achini teeremia wa'a tewekachi te'ta Riosi iyoriwachio. Puuu animari meritiamе ka'chitia taawechi ahsieme

cho'wakamepua tatakoritameo. ² Puuu senepi paaumpari animari meritiame nokitiameo, te'ta pichiwa ahsieme cho'wiame enerioopua tatakoritame Riosie kokosapuameo, ¿wa'ana nokimi-ipua simitekao? Ka'i, ki wa'a nokimiipua. Pu'ka ahpo tatakoriria cheriwetiameo, te'ta cho'wetiam e nesoopua, natakepasimiipua ahpo tatakoririao, kihta apochi petereka pehji ahpo cheriwetia tatakoririao. ³ Puuu te'ta neeserosi te'ta Riosi iyoriwachi seenepi wa'api pakiniameopua senepi paaumparichi, animari eerara owatokaopua ti'tijoeri tatakoriria cheriwepuawichio, naatiopua tiame inatepatepuawichioopua, yooma paaumpari ahpo tatakoriria. ⁴ Puuu tooro eeraa, chiiwa eeraraaiopua tiame, kihta ahsieme cho'weme teerekamepua tatakoritameo, pu'ka tatakori te'ta cho'weniameo, tijoe eerarakamera nakiriamekopua.

⁵ Pukaepa Eesusi Riosie Weratiame i'wa weeechi naawakamea, chaanerepua ahpo Noonoo tewekachi kahtiameo:

No'noo, muuua ki nakikamepua animari
 aamowichio eepi me'yeniameo,
 ihta itapitioi aamo ooweniameoipua,
 tatakoritame nateteniamewichioo.
 Pu'kawichioo, no'okamera tijoetutekamemua,
 no'o weerewa aamo oowewari
 enemichioopua.

⁶ Yooma itapiti aamo me'yeniameo,
 ihtaai aaatae aamo ooweniameoi,
 kihta ihsiam tetewame muuua tatakori
 cho'weniameo.

⁷ Waikao neeea no'o Noonoo, chaanekania: "Née No'nóo, i'wa weeriam neeepa wa'asi,

yooma iintomiapa aamo ehkoriaami iintomo e'raria,
te'ta Ehkoriaami Pi'rinatiame Iyoterichi aamo cheeriáchitia.”

⁸ Pahchao Eesusia chaanekamepua ahpo Noonoo: “Ki nakiyamemua ihta oowewario animari me'yeniameoi, tatakoriame cho'wepuamewichio”, pukeri o'inia Riosia, wa'a tiame nuurakameai. ⁹ Neipao Eesusia cheekamepua ahpo Noonoo: “I'wa eenakamenia aamo e'raria iintomia.”

Ihji ooka chanitiame Eesusieo, oochetiame te'teretoka animari me'yaka oowetiameo, wa'asi teewetiamepua Riosieo, piirechi tiame oowewarichitia yachapamia, ahpo wa'api Taanara weerewarakamera oowewarichitia. ¹⁰ Riosia ahsieme taamo tatakoriaria nateteka cho'warepua, ahpo Taanaopua, ahpo weerewa ooweriopua, nape seenepi wa'api oowewaka taamo pejanao. Wa'a tiame inatakame Riosia, pukeri naayachi o'iniao.

¹¹ Yooma uurio ne'neserosia, senepi taawechi ahpo neeserosiwa yooramepua, weesa wa'api nokaka, animari ko'yewa eerarae Riosiwichio oowepuawichio, tatakoriame cheriwepuawichio, wa'a nokiwameo kihtawichio kaawekoipua, tatakoriame te'ta cho'wewao. ¹² Nape ihji Eesusia ahpo weerewakamera, seenepi wa'api ooweparepua Riosiwichio, tatakoriameo ahsieme cho'wemichio. Wa'a iintosaapa puuua, ahpo Noonomina ahjamina yasiparepua, te'ta iyoriwa yasirachiopua, ahpo Noonoo

yawichituwa apoepechi yawichitumia. ¹³ Wa'ao yasaka puuyemeri Eesusia, ahkasi ahpo Noonoo, ahpo taaratere toapachisi ahpo seepurawao.

¹⁴ Puuu Eesusi Riosie Weratiamea, piiripi wa'api oowewarie, ahpo wa'api weerewa eerarae, te'ta ahsepari cho'weropua taamo tatakoriario, yooma aaata ahpo Noonowichio piipatesikame. ¹⁵ Eremiaa, Riosi Riosiwario, Riosi pichiwatarepua, i'ka weemera katewerichi simiyameopua, eee cheeka iyotekaopua:

¹⁶ Waika taawechemio,
 neipa i'ka no'o weemera kateweri uutiamē
 weeēchi mochikamechio,
 eee tiame iintomania pukachio, cheekame
 Riosia:

No'o nuurario ti'tijoerichio,
 iikachi yahchemania pu'kao,
 i'ka inatarichi moochiopua,
 pukachi iyotemania tiameo,
 no'o nuurario.

¹⁷ Wa'a iintosaapua,
 ki oosa inatepamania aamo tatakoriario,
 kihtaoi aamoo, ki kaawe nokariaoi.

¹⁸ Wa'a iintosoopua Riosia, te'ta ahsepari cho'wetioopua tatakoriario, ki nakimapua waikao wa'asio, itapiti ahpo tatakoriaria cheriwewawichio Riosi ooweniameo, ihtaoi itapiti animari me'yeniameo.

Riosio, naaepaniame nahkipua

¹⁹ Pukaepa ehpeo poponiwa pipiniwa tiame, i'wa weeēchi mochikaapua teemea pehjio, kihta seeweka ahsemetepua Riosio, te'ta iyoriwachi kahtiachiopua, ihtaoi itanemiaopua

taamoe nayewekao. ²⁰ Puuu Eesusi Riosie Weratiamepua, ahpo wa'api weerewa mukiwa eerarae, ahpo Noonochi ne'neteka taamo reesise-paretiopua, ahpo Noono te'ta iyoriwachi ahseka itanepuawichioopua, taamo tatakoriria cheriwepuawichioo; wa'a taamo iintoso, weemera ahjari taamo kiapuawichioopua. ²¹ Ehpeo teemea Riosie Weratiameo, tewekachi kahtiamekopao te'ta Riosi iyoriwachio, wa'a kahtiamete taamowichio ihsikaopua. ²² Pukaepa teemea yooma taamo weerewachi ki kaawe te'teria papakotiamekapaopua, kihta tamochi na'ara tiame tamochi pehtiamekopao, kihta seeweka ahjachi erakoka e'ename teemea Riosichio, ihtaoti itanemiaopua epeche kaawe yorakepuawichioopua Riosio, wa'achitia tamochitia wahjachi Riosichi poponiwaai pipiniwaai tiame. ²³ Pukaepa teemea pukachi taamo paparao, pewatiame mochtomete teemea, Riosio ki wa'atia itipiamekopua ahpo cheeriao. ²⁴ Teemea kaawe ahpo ku'ika mochimeteopua, ka'karuma nokaka taamo piirechio, ka'karuma naewekaopua pu'kao, kaawe ahpo nakikaopua tiame. ²⁵ Teemea ka'te toaka mochtotaria naaju, pu'ka taamo napawika mochtotoao, aaata pu'ka napawiniame toaka mochtotoachitiao. Teemea ohso kaawe taamo oowe erapatesika, epeche weeka napawisimetepua, epeche epecheche waapi teetoamekopua, i'ka wehjoari kajumia-chiopua wa'asi, Apoe taamo Paamira Eesusi enamiachioopua eenechi.

²⁶ Aaata Riosi kaaweruma chiia pahtekaio, ki kaaweruma ihsiwa simitesaapua, kiteremeripua

wa'asi ahpo newipamiao, ki'tiopa wa'asi sewina tiameo newipapuameo, ki'tiopa wa'asi piirechi aaataoi, ahpo pejana mukimeriopua, ahpo tatakoriria nateteka cho'wepuawichioo. ²⁷ Aaata ki nakikamea Riosie Weratiame iintoriaoopua ahpowichioo, ki nu'uti kokosari saaemeripua yooma Riosi seepurawara ahjama, Riosio tah-pitika yooraka kokosoiopua na'ieo. ²⁸ Aaata pu'ka Moise nuurario ki iyorikamea, meriwame eneriaipua, ookaoi paikaoi tetewachioopua pichiwatameo. ²⁹ Wa'a yoratiame enesoo, ¿ki epeche kokosa iintotare Riosia, tekesetiaopua ahpo Taana iintoriao, ti'tijoewichio nateriarioopua tatakoririao? Riosia ki e'wakameo ahpo Riosiarie paaewao, wa'a yoramapua kokosakao. ³⁰ Nane'rena teemea eee cheeriao Riosio:

Nee iintoma puuua,
 aaata tatakoririawichioo,
 kokosakao.

Nane'riamechi teemea cheeriao tiame:

Nee Apoe Paamiraa nooe ihsimapua,
 no'o mochiwari katewekao.

³¹ ¡Riosi ahjame kokosarichi wichiniamea, tísia majapori tiamepua, tísia iinya tiamekopua pu'kao!

³² Inatepamitia eemea, aamo pukeri o'inerioiopua Riosi kaaweruma tuuyewarichi pichikekao, tísia kokosa tiame aamo aiwariokopua, itapiti a'chikoi tiamechi motasiamekapapua. ³³ Aaata eemea seenekachioopua, yooma tetewachi na'areka wepitiamepua, seenekachioopua tiameo,

aaatawichio aamo ta'omoi wepitiame. Wa'a ikisaopua, yooma itapiti kokosa ikitiameopua tiame, Riosie Weratiamechi paparakamekapa.

³⁴ Eemea, tesiwa e'reka tetewikamepua karichi pe'pereso mochikameopua. Eemea tiameo, yooma aamo iinueka u'yetaipua, ka'chi chaachapakamepua pu'kao, ohsotia eemea kaawe e'raka anachakamepua, nane'riapa eemea aamoo, te'pa tewekachio, epeche nateyame iinuemerikapa. Puuu itapiti Riosio aamo kiamiaa, ki aaata aamo u'yeme tiamepua.

³⁵ Pukaepa eemea Riosi aamo paparao, ka'te ipaka tetewimitiapua, pukachi aamo ahjachi paparao, Riosieo, ki teesa tiame aamo kiamerikopua. ³⁶ Eemea Riosie aamo kiapuamewichioo, tísia anachaniame nahkipua, te'ta Riosi nakiyachitia teetowa. ³⁷ Riosia Ehkoriame Iyoterichio, cheeriaipua:

Puuu aaata enameria,
 tísia ku'we enamítépua,
 kiisi mehka teetoachipa.

³⁸ Aaata no'o kaawerumachitia uuriao,
 te'ta ahjarikamera kiamania pu'kao,
 pu'kao, aaata te'ta enamerichi
 paparamekopapua.

Nape pu'ka aaata enamerichi paparai toisoo
 pu'kao,
 kiisi kaawe eramania pukachio.

³⁹ Nape teemea ki wa'achi te'tiamepua, Riosichi paparakai toiniameo, Riosi kokosarikamera aiwapuawichioo. Ohsotia teemea, ahkasi taamo newipamiachisi Riosichi te'teretomeripua, taamo iikachio kaawe neesetoka.

11

¿Ihtanawichio kaawekamepu paparaniamea?

¹ Ehpeo, te'ta paparaniamechi simiyame aamo nayewemane. Te'ta paparaniamea ihjipua: Pichiwa ikimache puuua eraniamepua, itapiti ki ikiyameopua pehji, ikikameche tetewiniame puuua. ² Taamo ehkoriaami mochiriame noonoria, te'ta paparakamepua Riosichio, pukaepa kaawe tetewitiamepua, te'pa tewekachi kahtiameeopua taamo Noonoo.

³ Taamo pichiwa ahjachi oowe e'rarieopua, Riosi iintorio erakoame teemea, i'ka wehjoari yahchakaopua. Taamo Noonoo oowera chaachache, ihtaoi ki tetewiniameoipua, tetewiniame iintapakamepua, yooma ihta ahjachi iintuame enepatekaopua, yooma ihta taamo pusie teteiwame.

⁴ Naayachi pukeri pahcha tijoe Aarani tewaniame neterioiopua, Aarani taanara Aaweritaru tewaniamea, ahpo Riosichi te'ta ahjachi paparakao, epeche kaaweruma oowewari ooweriamepua Riosiwichioo, ki Kaainikamerachitia ahpo pooni. Pukaepa Riosia, Aawerikamera kaawe e'reka tetewarepua, kihta a'chi tiamekopua ahpo iikachio. Aaweria mukurepua mukuyao, nape Aaweri Riosichi papariaa, tamochi naewaka teeretoamepua pehjo, ahkasi ehpesiamio, aachin teeka Riosichi paparapuameo.

⁵ Ehkoriaami Eenoko tewaniameai Riosichi te'ta paparamekapapua tiame, puuua Riosieo, ahjakame apechunatiamepua tewekachio. I'yaretupua i'yao, nape ki tewiretupua ahkaoi,

apoe Riosie i'toretiohua pu'kao. Ihji Eenoko tewaniamea, ke'chu apechunaniaipua Riosie tewekachio, kaawe e'raeka tetewiniame eneriaipua Riosieo. ⁶ Aataai ki kaawe e'reniame Riosieo, ki te'ta paparameopua Riosichio. Aata Riosi ahjama teerenariamea, Riosio, pichiwa kahtiameko erametepua pahchao; wa'a erasa Riosichi enamiapa, kaawe e'raka ahpo nehjiapo erametepua; wa'a teereka enakamea Riosichio, kaawe ahpo teeremeripua Riosichio, Riosieopua tiame wa'achitia.

⁷ Ehkoriaimi Nooeai, tísia oowe e'rakamekapapua Riosichio, yooma yoorare puua, Riosie ahpo nuureretiao, itapiti ki nu'uti ikimeriko tuuyetiapa, te'ta weruma si'ripuame, te'ta wawasora yu'kie. Wa'a tiichipa Nooea, Riosi chiia te'ta pichikekapaopua, ki nu'uti pawekakera neterepua, yooma ahpo ta'pechi ohjoemo, newipamichiohua. Nape Nooea, wahjachi ki pichikekameopua Riosi chaaneria ki nu'uti ikipo tuuyeria, toarepua wa'asi pu'ka ti'tijoerio, Riosie kokosapuawichiohua wa'asi. Wa'a tiichipa Riosia, kaaweruma apochi tiame tetewarepua Nooeo.

⁸ Wa'achitia ehkoriaimi Auraniai, Riosichi te'ta oowe e'rekapa, machenakamepua ahpo ohjoekachio, Riosikamera e'wekaopua, te'ta itapiti kaaweruma kiapo tuutiaopua Riosieo. Waikao Aurania, ki nane'riaipua ahpo i'toniachio, oowera e'weka simirepua, kihta yuuwesika ahpo toayao. ⁹ Riosichi ahjachi e'rapa ahpo i'toniachi asisaapua, seenuchitia ohjoerepua wa'a weechio. Oowera teesa kaarichi netesa yaajatorepua

ohjoekao. Wa'achitia ohjoere neipamio, Aurani ti'tijoetukameai, Ihsa tewaniameai, Aakowo tewaniameaipua, puua tiameo Aurani Riosie kiapo tuutiame kiapuamepua tiame. ¹⁰ Aurania, ki weechi simiyame tetewitoka yasitoai teetorepua, te'ta Riosi ahjama mochipuamera tetewitoka yasitokamepua, tewekachi Riosi ahjame mochipuame.

¹¹ Aurania Riosi te'ta ahjachi e'reriai, Saaraai kiaretupua tiame Riosieo, peteteremichipua, kiisi tanayamekoipua Saara tewaniameopua, u'matoka werakamekoipua pu'kao, Auranioi tisia oochetiame. Wa'a te'teriamakai puua tisia oowe e'rekapa Riosi iintomio, taanaere Aurani uupiraa. ¹² Wa'a tiiachipao Aurania, ki tatanaamerika tiamekaipua, ki ookapi tatanaremiai teererepua, kiisi ahsepame tiame ihtetakao, so'porichitia, ahkasi pa'we seeterachitia kehki.

¹³ Yooma puua, Riosi iintomia te'ta ahjachi erakoka, wahjipakame puua, ke'chu ahpo uuyoiopua pehjo, i'ka Riosi ahpowichio iintomo tuuriao. Ihjia i'ka weechi mochikaiopua pehjo, poesimiachitia mochiriamepua i'wao, nane'riapa puua, ki i'wa weechikopua te'ta Riosi ahjama ahpo mochitemiachio, te'pakamerakopua pu'kao, te'ta tewekachi. Yooma ehkoriaami mochiriame Riosichi paparakamea, mehka tetewamekaipua pu'ka wa'a teeremerio, pukachi Riosi wa'a teeremerichiche, mochitoriamepua. Puua ki i'ka weechi ahpo ohjoepuameo, kaawe e'raka tetewarepua. ¹⁴ Wa'a erakoamea, ma'chiamé ahpo tetewamepua, iiweta i'wa

weeichi nokisiniame, ahpo te'ta Riosi ahjama mochipamiachi, siimpaniamekopua. ¹⁵ Puuu ehkoriaami ti'tijoeri mochtokamea, ki tewekachi mochipuame inatakame enesoopua, ahpo noonori puuyariachi nane'rekame enesaapua, wa'a nonoramikoipua eenechio. ¹⁶ Nape puuu poorosimiwaa, ehpe taawechiamisi teetoniamepua pehjo, pu'ka tewekachi mochipuamechi inatatoka, te'ta Riosi kahtiachiopua, te'ta kaaweruma mochirachi. Pukaepa Riosia, ki suuwe e'ramepua pu'ka ti'tijoerio, pu'ka Riosiwara tewaniai. Pukaepa Riosia katewiamepua pu'kawichioo, te'ta ahpo ahjama mochimiachiopua.

¹⁷ Aurania Riosie ahpo aatiatiaopua, ahpo taanakamera itanetiaopua merisa ahpowichio oowepuawichioo, yoramochi e'rariaipua. Waikao Aurania weeka inataka ahpo katewepua, ahpo taana Ihsa meripua, Riosio eee ahpo chaanerioiopua: ¹⁸ "Aurani, neeea aamo taana Ihsa tewaniamechio, tísia muuwepatemania aamo tetejimarisiwachio."

¹⁹ Wa'a cheeriopa Riosio, Aurania ahpo taana me'yakoio, eenechi oijenatemio e'rarepua, Riosichio Aurania, ki nu'uti paparamekapapua. Nape Riosie ta'omatiaipua ahpo taana Ihsa meripuameo, Aurania eenechi ahjatetiame kiatiameka iikamepua ahpo taanao.

²⁰ Puuu wa'api ehkoriaami Ihsa iintokamepua, te'ta ki nu'uti Riosichi paparaka, Riosi kaawerumari ahpo tatana yahchekamepua, Aakowoo, Esauopua tiame. Ihsaa, pu'ka Riosi kaawerumari yahchaiopua ahpo tatanachio, tísia Riosichi

oowe e'reka cheekamepua, Riosio, te'ta iintomerichekopua pu'kao. ²¹ Aakowoai Eejito ohjoekai mukimiaiopua, wa'achitia Riosichi te'ta oowe e'raka iintokamepua, ahpo ojochiwa Oose tatanarachi Riosi kaawerumari yahchiaiopua. Wa'a iintosapua Riosi ahjama nayewarepua iyorikao, ahpo teesorae iiweta werisisaapua. ²² Ooseai tísia Riosichi paparapa i'isaeri Eejito weeechi puuyanamo tuurioi, ahpo weerewa mukuria o'wara i'tonurerepua.

²³ Moise yayawaraai, Riosichi ki nu'uti paparakapa, paika meecha inasorepua Moiseo kohjakoio, yooma kukuchi tehtemari ko'inurerioiopua te'ta Araoni yawichio, Eejito te'ta yawichikoiopua. Puuu yayawaraa Araonio ki seewerepua, Riosichi te'ta paparakamekapua, ahpo taana tísia peeniatameo, Riosi ihsimerikopua te'ta neesetokao.

²⁴ Puuu wa'api Moiseai weripasaapa, Riosichi paparamekapapua ahpo wa'inarepua, Araoni maarara ahpo yeeyetewaopua. ²⁵ Puuu Moisea ohso kaawe ahpo tetejimarichikamera yasimo o'rarepua aiwakao, Riosichikamera paparaka mochitoamechi. Araoni ta'perachio, na'ara nokiwa tatakori pu'serioipua wa'ao, kiisi yasinarepua wa'ao ehpeche ku'itapioi. ²⁶ Moisea ohso kaawe ahpo i'isaeri tetejimeri ahjama aiwamio e'rarepua, iiweta pehji puuyeka mochitonioiopua aaata Riosie enameri tuutiame Meesíao, ki Eejito weeechi te'ta ahpo paarasateniamekamera uumo erapakamepua, Araoni Eejito te'ta yawichi, maarara taanarachitiaopua. Moisea ahpo inatarichio, Riosikamerachi te'ta

ahpo kaawe teeremia inatakamepua. ²⁷ Ihji Moisea tiame, Riosichi ki nu'uti paparamekapa, kihta seeweka Araoni nekarewa, machenakameepua Eejitoo, wa'a o'inia Riosimina teetorepua, Riosio, ki ahpo pusie tetewamekaipua.

²⁸ Moisea tiameo, Riosichi ki nu'uti paparamekapa, Eejito mochikai pehjo, animari eerara chuhchenurerepua yooma kaari yeetarachiopua Riosichi paparameopua. Wa'a tiame nuurekamepua yooma Riosichi te'terameopua, ki wa'a pakika ko'inekemichiopua Riosi ku'iwario, tehtemari pahcha naawakameopua. Waikao puuu Riosi ku'kuiwaria, yeetarachi chuhchetiame tetewakaopua eerarao, semejenatorepua ki ko'yesika wa'ao. Wa'a o'inia o'inetiame Semejenato pahkotawaa. ²⁹ Waikamiopua

tiameo, Eejito puuyasaiopua i'isaeria, Riosichi oowe e'reka paparakapa, wakiyachi uumatore i'isaeria pa'we sehtanachi paonakaopua. Waikao wa'a u'matopoi i'isaerio, Eejito soontaroa na'narika paatioiopua, yooma si'rika wahjiparepua, pa'wee mo'porepatiapaopua.

³⁰ Neipamioipua tiameo, Kaanani weeechi muipuaiopua wa'asio, Eriko mochiwarichi noriyameai sa'mi ko'rea, ti'tijoeri Riosichi papariae, ru'mikamepua wehchi yasipakao, te'ta oowisanisa norikame nokisika ku'ritioipua, te'ta Riosi cheeriachitiaopua. ³¹ Raaja

tewaniame oowitiame pukerio suwepori tekipanameai, Riosichi te'ta paparakamekapa, ku'ikamepua ahpo mochiwarichi ihpuemia e'enakameo, i'isaeri ti'tjoerio. Riosichi

paparameka ki meritiamepua yooma ahpo mochiwachi ko'itioiopua, yooma puuu ki Riosichi paparanarekameopua.

³² ¿Kehkisa epeche chanimerikoinia Riosichi ahjachi paparaniameopua? Nape ki iinuenia tehpesio, Kereoni tewaniame no'o nayewamiaopua, Waarakioi, Saansonioi, aata Ejete tewaniameoipua, Raawioi, Saamueroi, yooma Riosi na'nayewaturaoiopua. ³³ Yooma puuu, Riosichi te'ta ahjachi paparapa ku'itiameopua Riosieo, yooma i'kaeo: Riosie ahpo kiapo tuutiame weee uutiamē, weruma nasiwarichi newitoniamē; oorai ki oojasipamepua ko'komiao; ³⁴ weeresi tajanakamekooi kajuteme tiamepua cho'wetekao; nasiwari machetae ko'ipoai newipatiame; ki u'wamekai, newitotiame ahpo seepurawao; nasiwarichioipua, ki nu'uti utewarieme te'teretiamē; ahpo seepurawa soontaroo, newitoka ujumaputiamē. ³⁵ Ooweruai te'ta Riosichi paparamekapao, ahpo tetejima wahjipakameoio, eenechi ahjatetiamē.

Nape wahjachia, ti'tijoea oowerua tiame, ki e'wakamea, ahpo Riosichi te'ta papara toinurenaiopua, ohso kaawe ahpo meripuakamera e'rakamepua, nane'riapa puuu epeche kaawe enemiopa ahpowichioo, Riosio apochi paparakame oijenatioio, eenechi ahpo ahjatepuamekopapua. ³⁶ Wahjachia ahpo Riosichi ahjachi paparamea, na'araretupua wepiretupua tiame, wahjachia tiame ahkasi kaarenaeoi o'yeretupua peresokarichi yahchaka. ³⁷ Epeche wahjachia tiameo, pasipuka ko'iretupua tiame; wahjachia,

seeruchoe naasipa tehpunaka ko'iretupua; wahjachia ki toinariamea ahpo Riosiwachi te'ta paparao, merimachetae ko'iretupua; wahjachi tiameopua ki wisasori chuhchaka ohjoerepua, oowera po'wa wi'chira ahpo wakiraekachitia chuhchaka ohjorepua, chiiwa wi'chirai. Puuua oowera ohjorepua tiameo, ihpapatamechitia tísia aiwaka, na'ara yooraka tetewiniapa. ³⁸ Yooma puuu wa'a tiame yoratiamea, tísia ka'karumakapaopua, epeche kaaweruma te'tereniachi mochimetepua, ki i'ka wehjoarichi na'araniachi. Yooma puuua, ooruchi weechiami ohjokamepua, kaawichiami ohjoeka, teesochiamiopua tiame, ahkasioi weee yeewachiamioi. ³⁹ Yooma pu'ka Riosichi te'ta paparaka mo'mochitokameo, ahkasi ehkoria misi o'iniao, Riosia pu'kao tísia kaawe e'raka tetewamepua, pu'kao ki ukamekoipua pehjio, Riosie ahpo kiapo tuutiao. ⁴⁰ Ki uuyamepua Riosie kiapuameopua pehjio, Riosio pukeri Aurani ahjama nayewakaio, taamo wahka ihtoriachi teeremeri inatariopua Riosio, taamo kiatioi kiapuawichio pua tiameo, taamo ahjama.

12

Eesusichi ne'nepatariapua naaju

¹ Teemea taamo nokikameo, ki ookapi taamo tetewame iinuemepua, taamo tetewaka mochitoame aachin teeka taamo ohjoemekopua Riosichi paparakao, ehkoria misi o'inia mochitoriamé, i'wa weechi taamo norikame mochikame tiame. Pukaepa se'wi toimete

teemea yooma pu'ka taamo eerina tiameopua, yooma taamoo, te'ta taamo ki kaawerumachi wichipateme tiameopua. Mochitomete teemea, pewatiame teetoka tamochiopua taamo kaaweruma teetowao. ² Teemea Eesusio, kurusichi mukuka taamo tatakoriaria nateteria taamo inatarichi tetewitoka mochtometepua. Eesusia ki suuwe e'rakamepua tisia suuwe erapori teeka kurusichi mukuyaipua taamo tatakoriaria natetekao, tisia kaawe eramiapa neipao, ahpo tisia kaaweruma iintorio e'rapaopua. Ehpeopua tewekachio, Riosi ahjama kahtiamepua, Riosi ahjamina seekarachitia ihsika, ahpo Noono yawichituwachio.

³ Nahsina erasaapua amochio, toinarekaopua Riosichi inisiao, Eesusi iintoria inatapuapua ohso kaawe, te'ta aiwariaopua aamowichioo, tisia na'ara yoraretia ti'tijoerieopua, yooma wa'a yoratiameopua tisia aiwaka anachari-achi. ⁴ Eemea ki anachamepua pehji ahkasi mukiwachisio, aamo ki tatakoriichi ruhjipua. ⁵ ¿Natakepapakamekosa eemea, Riosie aamo tu-uyeretiao pukeri simiyachio? Riosia eee chi-iamepua Ehkoriaami Iyoterichio:

No'o kuitawa,

ka'te ipaka tetewimitiamua,

Riosi aamo tuuyao;

ka'te nehkamua,

Riosi aamo te'yoipua ki kaawe iintoriao.

Ka'te ki oowe erapaoimua Riosichi aamo teetoao.

⁶ Apoe Paamiraa,

ikicha teetosoopua ahpo nakiyao,

kakupa teerewachi iintapasiamepua;

Riosia, yooma ahpo tatanachitia uuriaopua,
te'yamepua pu'kao.

⁷ Riosi aamo te'yaa, aamo ahpo taanachitia tetewapa te'yamepua. ¿Aaatana kaaweruma noonoa, ki terika tuuyamepua ahpo taana ki kaawe iintoso? ⁸ Taamo Noono tewekachi kahtiamea, wa'a tiame puua. Ki teriwame enesaa eemea pukaeo, ki Riosi tatanaraka te'teriamepua, oowera seesenu tatanaraka te'teriamepua, ki Riosichi paparame. ⁹ Taamo weechi noonoa taamo nu'utikoio, taamo ki kaawe noonoiso te'yoio, yooreka e'wekame teemea. Taamo Noono tewekachi kahtiameo, ¿ki nu'uti yooriniameopua, ki epeche yooreka tetewitariarepua, ki kaawe taamo iintoso teriso? Wa'a teereniamepua pukachio, apoe tewekachi taamo Noonoo, ki wahjiameme taamo neesetoamekopua, ki wahjiamera ahjari taamo uumichio. ¹⁰ Taamo noonowa weechio, ahpo peeniachitia teetorepua taamo tuuyesikao, ka'karuma taamo enemichioopua; nape taamo Noono tewekachi kahtiamea, taamo te'ta peeneka tuuyepasiamepua, te'ta taamo piipatiamepua ahkasi yooreminasiopua iikachio, te'ta yomatiameme taamo enepamichioopua, taamoo kiisi kihtaoi a'chi tiame enepamichioopua, ahpochitia. ¹¹ Teemea ki kaawe noonowisa teritiaa, pukerio ki pu'sereka inamuame teemea, ko'koamekopua terika tuuyewao; nape pahtesaapa teemea taamo terika tuuyetiao, kaawerumakopaopua pu'kao, kaawe e'raka kaaweruma enepamepua, wa'a ikisao tisia ta'iria ohjoeniamepua.

Riosi chiia ki e'wewa maapori teerewa

¹² Pukaepa utewa teetopua eemea, aamo te'ta kaawerumachi teetopuapua, ¹³ ki se'wi ihte-sikaopua rojowi oiyamechitia.

¹⁴ Kaawe ahpo uuka mochitopuapua, te'ta kaaweruma teereka mochitoka. Ki te'ta ka'karuma te'terepakamea, aataai ki ahpo tetewimeripua, ahpo Riosi kahtiachi kahtiameopua. ¹⁵ Kaawe aamo neesetopuapua Riosie aamo cheriweretiao, kihta a'chitiame ihsika ki kaawe teeremeri tiiao, Riosi te'ta kaaweruma amochi iintoriaopua; ka'te itapiti chihpuameka teeremua aamo aaatachioi, Riosichi mochitoameo. ¹⁶ Kaawe aamo inateka mochitopuapua, Riosichi aamo iyorika mochitoaopua, ki aamo wekatemichiopua Riosichi aamo iyorika yasitao, ki aata kuunachitia aamo teeremichiopua ki iyorikamechitia ahpo uupiewao, puuaa tísia suwepori nokiwamepua. Ka'te Esauchitia iintomitia muuua, ahpo pa'chirachitia teereria iinuekao, itapiti koame ahpo ko'konariawichioo, nehjakamechitia. Aamo Eesusichi papara toisaamua, Esauka iintokameka teeremamua, pukae papararie iinuemerikapamua ki wahjiamesi ahjario. ¹⁷ Nane'riame eemea, Esau tísia naaracherioipua ahpo noonoo, Aakowochi yahcheria ahpo kaawerumari apochi no'rapumichioo, ka'chi iika no'rapume teereriopua Esauchio.

¹⁸ Nape ki aamo wa'a noonoikameko e'raka chaaninia, ki aamo Riosichi kaawe te'terewa

wehchi ipaniamechitia. Eemea ki aamo ehkoriامي noonori ahjama mochiriameopua, pu'ka Riosi Sinai kaawichi tekiriaoiopua na'i tajenarichio, wa'ao tisia tukapachi eneriaipua, oorosi weeriachi tukawari, tisia yukiterechiopua. ¹⁹ Ki inamukame eemea wa'ao tiame, ki nu'uti Riosi turupuchatiameopua. Ki inamukame eemea tiame, ki ku'ita ki anachame tiame Riosi nayewachaniameoipua, ahkasi ti'tijoerio Riosio, ki ahpo nayewajerarioopua wa'asi. ²⁰ Puuu wa'a mochikamea ki inamunarerepua Riosio, kiisi anachame tiioipa Riosi chiia iyoripuameo, eee chiiopa Riosio: "Aaata i'ka kaawi kajenariemechi ihtepakamea, tetee pasaka meripuamepua, merijicheraeoi checheka; ihta animari wa'a moe-nameoipua, wa'achi yorapuamepua." ²¹ Ki teesa tahpitika tiame maapori teerepua wa'ao, ahkasi Moiseai cheerepua: "Ki teesa majaya e'rani neeeai, neeeai chachapi ihsinapua majakao", cheerepua.

²² Nape Riosia pu'ka ehkoriامي nokiwa teewekamekapapua wa'asio, piirechi kaawichi e'eneri eemea tewekachi weeriame, puuua Siioni tewaniamechi. Puuu tewekachi Siioni kaawia, Riosi tewekachi te'ta muuwari mochirachi puuua, puuu wa'a Riosi mochiwaria, Weemera Eerusareni tewaniachipua, nape te'pa tewekachi ki i'wa weechi. Wa'a tewekachi Siioni mochiwarichio, kii ookapi Riosi ku'iwari mochikachipua, mi'miri miiri. ²³ Wa'a Siioni Riosi mochirachio, wa'a mochiwipu Riosi ahpo iyotaperichi iyoputiamea tiamea, Riosie ahpo tatana enepatetiamea, Riosie kiapo

tuutia kiatiameaapa wa'asi. Wa'achi kahtieme tiame Eesusia, te'ta Apoe Peereiraa, te'ta yooma ti'tijoewichio katewiameraa. Wa'achi mochiwipua tiameo, yooma ti'tijoe ooweruai tiame iikara, Riosie te'ta cheriwetiamea tatakoririao. ²⁴ Wa'achi kahti Eesusiai, weemera katewerichi taamo nehpuameai, ahpo eerae iintokameapua taamo piipatekao, te'ta kaawerumara ahpo eera nehjakamea, ki Aaweri eerarachitia, ahpo Riosichi wenejiamae ahpo pa'chi, Kaaini tewaniame.

²⁵ Wa'a tiichipa i'ka weemera Riosichi teerewa taamo yachatiamedio, aamo seeweka mochtipuapua, ipaka tetewiniameopua Riosi aamo tuuyeka chiiao, apoe Riosi Riosiwari chiia aamo nayewekapua. Ka'te aamo ehkoriaami nokariamechitia te'teremitia, ki Moise e'wepame Riosi ahpo nayewiao. Yooma puua, Riosi ki yooreka ipaka tetewikameopua, yooma ko'iretupua Riosieo. Riosio wa'a te'terekameo, ki teesa kokosaka ko'yakame enesoopua pu'kao, ¿ki epeche kokosatarepua apoe Riosi Riosiwari taamo iikachi nayewioi ki e'wetioopua? ²⁶ Riosia wa'a Sinai kaawichi o'inia ti'tijoeri nayewerioio, ahkasi weeeai noonorepua, nape ehpeopua Riosia chaanipua: “Eenechi wahka ihtoriachi no'o noonotesoopua weeeo, ki weeeche noonotemania, ahkasi tewekachi iintuameoi, sasaweka noonotemania.”

²⁷ “Ki weeechiche noonotemania” cheeriaa Riosi, yomatiamae ahpo enepateriaio, sewinatamio tuuka chanitiamepua, yooma sewinatapua, naatiche itipimeripua, ki

sewinatame tiamerache. ²⁸ Puuu ki sewinatame tiamea, taamo Riosichi paparaniamepua, taamo kiamo tuuria, te'ta Riosi ahjama mochipuamepua, ahpo ye'karichi mochipua, ki seena aampasi. Pukaepa wa'a iintomerikopua Riosio, ki nu'uti tahpitika tiame, kaawe erakomete teemea pukachio, ki nu'uti iyoriwae nayeweka. ²⁹ Wa'a teeremete teemea taamo Noono Tewekachi kahtiamedio, tisiwa ki nu'uti iyoriwa tiamekopua pu'kao, ki nu'uti utewarieme, ki nu'uti na'ika tiame puua, yooma ihta ahpo seepurawao, saipatiameopua wa'a erasacheo.

13

Achini teeka kaawe eratewa Riosio

¹ Ka'te toaka mochito eemea, aamo ahpo kaawe e'reka nakika mochitoao. ² Aamo ta'pechi asikameoi ahpo che'repamiachi i'yakao, reesisepuapua aamo ta'pechi che'repamichioo, seenekachi aaata Riosi ku'iwari, che'repateka ihsimaoimua, tewekachi o'inia eename.

³ Ka'te natakepaka mochitomitipua pe'pereso iinueniameoi, pu'ka wa'a karichi mochika aiwari saayao, wa'achitia amochi saaeka mochitopua-pua tiameo. Tesiwa e'reka tetewipuapua, aaataoi tesiwa teereka aiwameopua, eemeai wa'achitia saayamekopua ihtaai kokosa ikisaa.

⁴ Aamo kaawe neesetoka yasipuapua aamo neewiriao, ki suwepori ihsika wa'amahka piirechi ootiamie ahjamao; uupiraai wa'achitia yooreka yasitometepua ahpo neewiriao. Aaata

nenewikai suwepori nokaka mochitoameo, Riosia, kokosa yoramapua pu'kao.

⁵ Ka'te yooma ihta itapiti weemuame enemitiamua, toomichioi ka'te u'matoka tahpitika e'rame, itapiti epeche aamo iinueka yasinariao. Soparame kaawe e'raka yasitopuapua aamo iinuekae, aamo Noono tewekachi kahtiameo, eee cheeriopa: "Kiisi toima neeea aamo neesetokao, piinerioi kiisi aamo toimania."

⁶ Pukaepa kaawe chaachapamete teemea, taamo ehkoriaami Raawi cheeriachitia ahpo Ehkoriaami Iyoterichio:

No'o ku'yamea,

no'o Paamira Riosipua;

kihta seewiame neeea,

aaatae no'o na'ara yorapua.

⁷ Aamo Riosi naera aamo masiteriachitia nokisipuapua. Pu'ka Riosichi oowe erakoriachitia, wa'achi nokisipuapua eemeai.

⁸ Riosie Weratiamechi simiyame masiteniamea, ka'chitia taawechei sewina ikiyamepua, tapanamioi, ehpiamioi, meremiamioi, wa'api teeremeripua. ⁹ Pukaepa eemea kaawe inataka keepupuapua aaata ma'masitiao, seenekachioi seesenu masitiamekoipu. Ka'te aamo toimitiapua, aamo oowe erapatemichioopua pukao, ki pichiwa Eesusichi simiyame masitewae. Taamo Riosichi ka'karuma te'terepuaa, Riosie ahpo te'ta nakirarachi eenamepua taamowichioo eenamepua, ki ihta itapiti kooame iyoriwa nokiwae Riosichi kaawe te'terepuao. Yooma pu'ka kooame iyoriwae, kaawe te'terepo tuuyameopua Riosichio, ka'te

pichikemitia pu'kao, puuua, kihta nateyamepua Riosichi kaawe te'terepuao. ¹⁰ Ehkoriaami i'isaeri ne'neseriosia, animari merisa Riosiwichioo, wahseka oowewariaipua, ti'tijoe ooweru tiame tatakoria cheriwepuawichioo. Wa'a noonoisaa puuu ne'neseriosia, pu'ka Riosiwichio oowetiameopua sa'pa wahsetiameo, aapoe wa'api kokowariaipua. Nape puuu ehkoriaami ne'neseriosia, ka'chi iika ko'komeripua taamo tatakoriaawichio pejana oowewariopua, pukae taamo tatakoria cheriwepuawichio itayao, apoe taamo Paamira weerewa puuua, apoe wa'api ahpo Noono ooweparia tewekachio, kihta ihta animari ko'kopua tiame. ¹¹ Puuu ehkoriaami te'ta neeseriosia, ne'neseriosi nokariaa, senepi paamuparichi piiripi chiiwa meriniameo, wa'a ikisaopua, eerara puhjesao te'ta Riosi iyoriwachi i'toka oojoweriaipua, ti'tijoeri tatakoria cheriwepuawichioo. Nape puuu animari ko'ika eerara u'yeniamea, ma'chi mochiwachi ko'isa uujupaniame enerepua. ¹² Puuu animari ma'chi mochiwachi ko'iniamea, Eesusi ma'chi mochiwachi i'toka meripuame tetewipua eneriamepua. Pukaepa wa'achitia apoe Riosi Tijoetukame Eesusiai, ma'chi mochiwachi i'toka meritiamepua tiameo, ahpo wa'api mukiwa eerarae, ahsieme cho'wetiamе itipimichiopua taamo tatakoriao. ¹³ Wa'a teesoo tisia aiwariopua taamowichioo, puuyataria teemeai naaju, ma'chiami aiwasimia, Eesusi taamowichio iintoria nayewatuwachio, a'chikoitiame suuwe erapari tiame aiwasimia, taamo Paamira Eesusi na'areretiachitia. ¹⁴ Teemea i'wa weechio, ki

yooma taawechi mochimerikapaopua, pooechi nokisiameka te'teretoame teemea, piirechi ta'pechi inataka taamo ohjoemiachio. Ihji taamo ohjoemiachio, te'pa tewekachi puuua. ¹⁵ Wa'a iintoriopua Riosio taamowichio Eesusichio, te'ta kaaweruma nayewamete teemea Riosio, senepi taawechi cheriwema ki'yakaopua pu'kao, itapiti tisia kaaweruma oowewari ki'yamechitia. ¹⁶ Eemea kaaweruma yooraka mochitoio, ka'te natakepamitiapua, aamo piirechi ku'imiao, kipoteka nokisikapua pu'kao aamo teesa iinuwaekaiopua, tesiwa te'tiameopua kihta iinueka. Riosia, wa'a te'tereka mochitoniamemo, kaawe e'reka tetewamepua, kaaweruma ahpo ooweniamechitia tetewika.

¹⁷ Pu'ka aamo neesetoka masiteka tuuyameo, kaawe e'raka keepupuapua pu'kao, pu'ka chiiiao kaawerumakopua aamowichioo. Puuua ahpo masitiao, kaawe neesotoamepua, nane'riamekapa puuua, Riosi tetewachi ahpo nokisiamekopua. Ka'te aamo itapitie ki kaawe tiamee eerina teewemitiapua pu'ka ka'karuma aamo masitario. Wa'a te'teresaa eemea yuuwesipatemaoui eemea pu'kao, aamo wa'a teeresoo, kihta kaawe teeremapua aamowichioo.

¹⁸ I'wa taamo mochikawichioo, kaaweruma itapuapua Riosichio. Teemea, a'chikoi chaaneniaipua, kihta ki kaaweruma taamo iintorio erakoamepua, te'ta kaawerumache nokisiamekapa. ¹⁹ Eemea Riosi ahjama nayewaio, utewaeme itapuapua Riosichio, ku'we no'o aamo mochikachi tetewipuawichio.

Kaaweruma e'rewa; kajurachi teepotewa

tiame

²⁰ Ehpeo itaniamenia taamo Noono Riosio, aamochi yasitomichiopua pu'kao, yooma aamo pipiripichio, puuukopua taamo iikachio, taamo ta'iria yasira ki'yamea. Puuua apoe iintokamepua Eesusio, mukukoi eenechi oijenatekamea. Ihji Eesusia, taamo te'ta Inatiame puuua, po'wa tepuyamechitia, yooma taamoo, ki se'wi te'teretomichiopua Riosichio. Ihji Eesusia tiameo, ahpo mukuriae eerarae pichiwatamepua, Riosi weemera katewerichio, taamo tatakoria cheriwepuawichioopua, te'ta ahsieme choatiame itipimichiopua, ahkasi ki wahjiamesi. ²¹ Itanenania tiame taamo Noono Riosio, aamo ku'imichiopua pu'kao, yooma ahpo e'rachitia teetopuamichio, ahpowichio kaawe wichiyache nokisika. Yooma no'o itayaa, Eesusi Riosie Weratiame iintoriae itayamenia, pu'kawichioopua, te'ta weruma iyoriwa e'reka, ahkasi ki wahjiamesi.

²² No'o Riosichi poponii pipiniwa tiame, kaawe e'raka inamujerania i'ka paikapioi aamowichio iyoteria, aamo iikachio yachapari, kaawe erapari tiame. ²³ Aamo nane'rejeranine tiameo, taamo Riosichi pooniwa Timoteoo, ma'chiparetiopua perekarichioopua wa'asi; ku'we enasoopua no'o kahtiachio, yeetoma neea aamo ne'nemia simiyaiopua aamo mochikachio.

²⁴ Yooma pu'ka aamo masiteka mochitoameo, teepotemitiapua, yooma wa'a taamo Riosichi poponiwao, pipiniwaopua tiame. Aamo teepotepua tiame, Iitaria o'inia e'enakame.

25 I'kache cheeka kajuyamenia amochi uhju-raopua iyojura. Riosio, amochi yahchejeraninia ahpo kaaweruma cheriwewao. Wa'a ikisaa tísia kaawe enemapua.

**Riosia Warijio Nayewani Ahpo Tisiwa
Kaaweruma Tuuyewari
Huarijío: Riosia Warijio Nayewani Ahpo Tisiwa
Kaaweruma Tuuyewari New Testament**

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Huarijio

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

c8002ff9-eafc-5d29-b2c7-a847cdca6c74